

3/19/8

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్నపట్టణము 1928-వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది శుక్రవారము } No. 284
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ చతుర్దశి. } సంచిక ౨౩౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే శేలకుశేలు
యోగ్యతావల్ల ములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెయికుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతోషపరిచింది.
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 లంబు తెట్టిపీథి, మద్రాసు
జిల్లా
249, ఫ్రెరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

1928 అమృతాంజనము డిపోవారి 1928

అందమైన రంగుల క్యాలెండర్లు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన పార్వతి పరమేశ్వరులు, మహాత్మా గాంధీ
(రెండువిధములు) మరియు, సౌందర్యవతి మున్నగు త్రివర్ణచిత్రపటములు గలవి.
క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0, 12-కి రు 1-4-0, 100-కి రు 9-12-0.
చిన్నపైజా రాధాకృష్ణుడు, మహాత్మా గాంధీ, బర్మాదేశపు పవిత.
క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0, 12-కి రు 0-8-0, 100-కి రు 3-8-0.
ప్యాకింగు, పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
బొంబాయి - అమృతాంజనము డిపో - మదరాసు.

క్రొత్త కూర్పు తెలుగు [1927 సం॥ పు

హిందూలా

రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు,
బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథకర్త. 4280
మల్లాప్రగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు,
బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథవిస్తారకర్త.
మంచి అచ్చు, దశసరి కాగితములు, గట్టి కాలికోబైండు, పై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు,
480 పేజీలు, వెల రూ. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు సహా రూ. 8-8-0
కొలది ప్రతులు మాత్రము అచ్చుపడియున్నవి. ఈ పెద్దగ్రంథము తిరుగా అచ్చుపడుట
దుర్లభము. కనుక వెంటనే తెచ్చుకొనువారికి తప్ప ఇతరులకు దొరకదు.
విక్రొరియా డిపో, మైసూరు - మద్రాసు.

కావలెను

వెన్నుగోదావరి జిల్లాబోర్డుకేంద్రము గ్రామముల రూరల్
రిజిస్ట్రార్ కు నివ.యములో పనిచేయుటకు 5 గురు ఉద్యో
గములు కావలెను. జీతము రు. 50-8-80 చొప్పున యివ్వబ
డును. 25 సం॥రములకు తక్కువ వయసువారు అంగీకరింపబ
డదు. రాజమహేంద్రవరమునందు 18-1-1928 తేదినండి జరు
గజూవు రూరల్ రిజిస్ట్రార్ కు ఉపన్యాసములకు హాజరు
నట్టివారికి అధికృత ఒపంగబడును. అంగీకరింపబడిన దరఖాస్తు
దారులు మద్రాసునందు రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఆఫ్ పంచాయ
తుల వారిక్రంద 6 వారములవరకును, ఏలూరునందు జిల్లా ఆఫ్
గవ్వకాధికారివద్ద 2 వారములవరకును తరిగీతు కావలసియుం
డును. తరిగీతను కాలమునందు పట్టి అలవెస్సు లేక నెల 1 కి
రు 50 చొప్పున వేతనముమాత్రము యివ్వబడును.
వెన్నుగోదావరి జిల్లాబోర్డు, పి. పెద్దిరాజు,
ఏలూరు. చెన్నై-28.

ప్రకటన

మా కంపెనీ యెజంట్లుగా పనిచేయుచు వచ్చిన
కొండపి అయ్యపరాజు, ఆర్థిక నూతనవారము
మూర్తి ఆసు వారలు వ్యాయదిరుత్తముగా ప్రపర్తించి,
కంపెనీకి సంబంధించిన వ్యవహారములలో కొంతసామ్య
హరించినట్లు తెలియుచున్నందున, వారలపైన తగుచర్య
లు జరుపజూవును నొకరితోనుంచి తొలగించడమైనది.
మా కంపెనీకి సంబంధించిన, ఏవిధమైన లావాదేవీలున్న
వారలతో యెవ్వరు జరుపగూడదు. అట్టివాల్ని మాజవా
బుదాకి యుండదని యిందుమూలముగా తెలుపడమైనది.
హెడ్ ఆఫీసు } లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ,
తెజవాడ. } 7, నెకండులై నది, మద్రాసు.

మహాసూర్యవర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి ఆవసరమయినది.
తలతిరుగుట, నోటనీరుగుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
పొర, గుండెలలోమంట, మొదలగు వైద్యవికారమునకు ప్రతా
యోధము. శ్రీ ముక్త్యైతర్యావారి సంస్థానమున తయారయి
3-వెల రు 1-కి రు 5/-.
ఆర్థరసాయనశాల, ముత్తూర(కృష్ణా). 21.28

బిడ్డల అనారోగ్యమునకు
పోతపాలు కారణము
ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, కే.వి.సి.వారి

క్రీ ర వ ర ని

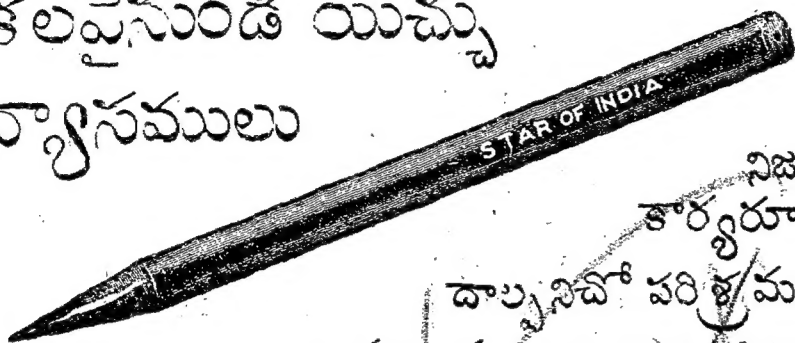
తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేసి
తల్లి బిడ్డల అనారోగ్యమును కాపాడును.

వెల రు. 1-8-0.

పోస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద నిలయము,
బెజవాడ.

వేదికలవైసుండి యిచ్చు
ఉపన్యాసములు

నిజముగా
కార్యరూపము
దాల్చినచో పరిశ్రమమున
కెంతమాత్రమును లాభకారి గాదు.

పోస్టు ఖర్చు నెం. 86, మద్రాసు. ది మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ, మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మాలికలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ వెల రు. 3-4-0 లు.
భక్తవ్రదీ విక్ ఇందు పదు ప్రఖ్యాతములు కుద్రచేసి భక్తములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములకు
కు 1-కి రు 500 కిన్ను తుగల భక్తము కూడ కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ వెల రు. 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

తెలిఫోను నెం 3066.

నెం. 4066

సుబ్రహ్మణ్యం అండు కంవెనీ.

ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్లు, కంట్రాక్టర్లు,

19, ఆదియప్ప నాయునివీధి, మదరాసు.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

నూపద్ది పలుకముల లోలాకులు, దుప్పలు, మోపులు, బంగారు మోతచెయ్యనలు, మెలత్రాకులు,
టంబర్లు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. భవరములకు ఈడిగన విలాసములకు వ్రాయును.

పాపైటర్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్లు

ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యానుఫాక్చరీంగు కంవెనీ

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. బ్రాంచి: 210 చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

ఒక స్త్రీపక్ష మాన్యుర రిపోర్టు:—నాభార్య అడకకుపును ప్రసవించినందుకు చాల సంతోషము. నుఖ
ప్రసవమునకు మీరు యిచ్చిన మహోదయల్ (రిజిస్టర్లు) చాలా అద్భుతముగా పనిచేసినది. ఆమెకు నుఖప్రసవముగలిగి
నందుకు తమకెంతయు కృతఃస్పృహ, మీహందులనల్ల బాధితులకు చాలమందికి లాభముకలుగునని తలచెదను.

జి. సి. బాస్. స్టేషన్ మాస్టరు, గండిగాము. ఎమ్. ఎస్. ఎస్. క్లయిక్ బి.

గర్భవతిలియిన విదవమానముననుండి ప్రతిస్త్రీయు వాడతగినది. వెల 12 పేజీల సీసా 1-కి రు 5.

క్యాలిటాగు ఉచితముగా పంపబడును. ప్రతిజిల్లాకు పనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. ధారాళమైన
కమీషను యివ్వబడును. శాస్త్రీయముగా తయారు కాబడినది. డివర్గ్ రిత్వి పండిత శాస్త్రులు యి. యస్. గోపల్.

నాడిపరీక్షయందు గొప్ప ప్రావీణ్యముగలవారును, ప్రధాన వైద్యులు.
ది టమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మశీ లిమిటెడ్. 44, గోవిందప్ప నాయునివీధి, పోస్టుఖర్చు 278 మద్రాసు.

మా చెట్టునీడ ముచ్చటలు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

నాడు గురువారము 22-12-28. భోజనానంతరపు
గృహకృత్యములన్నియు దీర్చుకొని మే పురము యథాసీతినూ
చెట్టునీడకు చేరుకొంటిమి. కాంగ్రెసు సమీపించుటచే నచ్చటి
వార్తలు తెలిసికొనవలయున నెడియుత్సాహమే నేకుమేమింత
త్వరితముగ తరుచ్చాను కే తెలుసుటకు గారాము. పత్రికా
విస్తృతపాస్త్రయే మాకెదురుగా నూకట్టిన కనకమ్మగారిని
చూచి మోచిరి చిటునగవులొత్త వాడేవిగారు పత్రికాకాశ
న మారంభింపును, మీరు విరామముగ నూర్చుండుటను జూచి
మేము సహించువారము గామని మంగళాంబగారనిరి. సంగీత
కళాకోవిద లగు మీకు-కెల్లు నాయభిధేయమని కనకమ్మగారు
ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

ఆ యమ్మకు సంగీత సాహిత్యములు రెండును రెండూ
పీరితిత్తులు. కాన మీ రిక్కడ వాణీ యపరావతార లే. ఒకరినొ
కరి నుండించుకొనటగాని యాతేమిచుకొనుటగాని యవసరము
లేదని కల్యాణమ్మగారు రనిరి.

మును చదువులు తక్కువ, చర్చింపుట తక్కువ. కాన
యిప్పటినుండి పత్రికాపక్షన మారంభించినగాని యెదుగుంటల
కైన ముగింపబాలము. కాన స్వర్ణసంభాషణు గట్టిపెట్టి పత్రి
కా పక్షన మారంభింపుడని మారమ్మగారు హెచ్చరించిరి.

ఇదిగో చదువునున్నాను కోపము చేయకుడని కనకమ్మ
గారు పత్రికను విప్పిరి.

మొందు ప్రధాన శీర్షికల నొకమారు చదువుడని నేనంటిని.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ మహాత్మునిస్వీయ
చరిత్ర, హేమంతబాలతెనెన, కాంగ్రెసువార్తలు, కాంగ్రెసు
సంకల్పము, విదేశసార్వభౌమ, దేశీయవార్తలు, దేశమాత సంవర్షన
ము, గవర్నరుగారి పర్యటనము, మద్రాసుసభలు, ఆంధ్ర విశ్వ
విద్యాలయము, నెలెత్తు కమిటీవారి రిపోర్టు, పండిత యెండా
గారి కేసు తీర్పు, కారదానికేతనము-చతుర్థి వార్షికోత్సవ సుని
స్వరాజ్య విధాన మదిగలవి యిందు ముఖ్యాంశములుగానున్నవి,
ఇంకను కొన్ని యితరములుగూడ గలవని కనకమ్మగారినిరి.

అన్నియు నత్యవసరముగ జరువ వలసినవిగనే కన్నకు
చున్నవి. కాన మొదటినుండియు చదువ నారంభింపుడని మూర
మ్మగారినిరి. సరేనని కనకమ్మగారు చదువ మొదలిడిరి. మొద
ట ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీవారి సభా వృత్తాంత
మాలించి యందు గలిగిన చిప్పకలపు తగవుల నొకచిటువల్ల
నవి మహాత్ముని స్వీయచరిత్రము విరి కన్పరిచాయి యతుంకి
త ధైర్యమునకును మహా విశిష్టమయందుగూడ మహాత్మునకుగల
సత్కారకర్త గని ముగలమై యట్టి యుత్తమాత్మను పురుషుక
భారతదేశమునకు ప్రసాదించిన భగవంతుని యపార కృతజ్ఞం
మాలు స్మరించి నమస్కరించి మానరక్షణార్థము హేమంత
బాల చేసిన సాహసమునకు మెచ్చుకొని కర్ణపేయముగ కా.
గ్రెసు వి శేష ముల నాల కిం చి మూడు వందల
నెంబరు ఖద్దరును ప్రదర్శింపబోయెడు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు
పార్వ చిత్తలమై ప్రధానవ్యాసములన్నియు విని తదితరములకు
ప్రత్యేకవార్తల నాలకించి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి
నెలెత్తు కమిటీవారి నిర్ణయము వివరింపఁబడిన వ్యాసము నాల
కింప మొదలిడితిమి. ఆ రిపోర్టును జరువ మొదలిడినది మొద
“లేమి నిర్ణయించికో యేమి నిర్ణయించికో, యను నాతురత
మాయందజు హృదయములందును సమానముగనే యుండెను.
మొదటి యెండాబాలకంత్తులతోనే కార్యస్థాన మనంతపురమున
నుండునట్లు నిర్ణయించినను మూర్త వివరయ్యెను. తదుపరి క్ర.
ముమాగా ఆనర్గు పోస్టుగ్రామ్యుయేటు కోర్సు లనంతపురము
ననే యుండవలయుననుటయు, బెజవాడను నాల్గవకేంద్రము
గాఁ జేయరాదనుటయు, నుంటూరుగూడ కేంద్రమున కర్హము
గాదనుటయు మదనపల్లికంటె ఆనంతపురమే కార్యస్థానమున
కును ఆనర్గు పోస్టుగ్రామ్యుయేటు కోర్సుల కేంద్రీకరణమున
కును నర్వ స్థలమునుటయు నాదిగాగల వార్తలు చల్లచల్లగ చెవు
లసోకెను. ఆవార్తలు వినుటతోనే కల్యాణమ్మగారి మోమున
నానందమును, మారమ్మగారి యాననమున నాశ్చర్యమును,
మంగళాంబగారి ముఖమున జాలియు కనకమ్మగారి వదనమున
విమోదమును నొక్కమాటుగాఁ బొడచూపెను. నేను మిక్కిలి
నిచ్చెలు జెందితిని.

మామంగళాంబవది నెగారికి భావోద్రేక మెక్కువ. కాన
మనస్సునందు గలిగినతలంపులను పైకి కక్కకుండ చాలనేపు
మనస్సున నిబ్బరించుకొనబాలము. ఎవరికి హితమైన సరియే

ఎవరి కహితమైన సరియే తనకుతోచిన యావ్యాయమును గుండె బలము గొట్టివట్టుచేటి చెప్పివేయటమే యామె స్వభావము ఆమె నిర్మాణమాలపుటల లోకపు ధీమతులకు విక్రీణి కష్టముగఁగూడ నుండును. ఆయనను నామె నిష్కృపటియని చెప్పుట కెవ్వరును సందేహింపరు. సెలెట్టుకమిటివారి నిర్ణయము న్యాయవిధముగ నున్నదని యామెకు తోచినది కాబోలు. బాలికలైనదిమాత్రమ మమ్మ పిత్రింపుమ, పాపము! ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థములును ఆంధ్రోద్వముమునకు బట్టుకొమ్మలను చారిత్రికప్రసిద్ధములను విమలకృష్ణాక్షి పరిసరములు సగు కృష్ణా గుంటూరుమండలముల కెంత యన్యాయము జరిగినది! ఎంత యనమానము గలిగినది! అను నుడువు లప్రయత్నముగ నామె నోటినుండి వెలువడినవి. మంగళాంబగా కల్లు వడింప గనే నీజను. సెలెట్టుకమిటివారి ధర్మతరము నిర్ణయము గావించునది తలచియుండలేదని నూకమ్మగారనిరి. విద్యా విహీనమైన ప్రాంతమును ముమ్మం దుద్ధరింపవలెనని తలచియే కమిటివారల్లు నిర్ణయించియుండును. అందు ధర్మతర్ప రతయేగాని ధర్మతరమేమిగలదని కల్యాణమ్మగారనిరి.

సంకల్పము సిద్ధించినదిగాన యకనైనను మీ స్వార్థపర త్వపుటలఁ గట్టి పెట్టుట లెస్సయని నేనంటిని.

స్వార్థము స్వార్థము. అని పలుమాలు నన్నా తేసింపుచుండును. స్వార్థచింతయే లేకన్న మీకందఱ కీ దుర్బరచారమే! యని కల్యాణమ్మగారు కోపముతోఁ బ్రశ్నించిరి.

‘న్యాయముకొఱకే’ నని మంగళాంబగారనిరి.

‘న్యాయము న్యాయము. మీరందఱు న్యాయము తప్పకవడవారు. మేమే యన్యాయముగవర్తించువారము. ఏమండీ! మీ మాటలు : ఆంధ్రులమని పేరు చెప్పకొని గర్వపడుచు ఆంధ్రోద్వమునను నభిమానము నూపుచు ఆంధ్రనాయకులను నెనలేని భక్తిని గౌరవింపుడు, ఆంధ్ర మహాపథులను మహాత్మాహులతో జూపుచు నిట్లు వేదధర్మల వాంఛాభిమానమును జూపుచుండియు చెప్పక చురియు, చూచుకనేమవనై ఆంధ్రత్వలాభ మేమియుఁ బడెయక కర్ణాటలపంచనో ద్రావిడుల ప్రాప్తునో లేవింపును దినములగడపుచున్న పశ్చిమాంధ్రుల కొక క రా కా ల రా గ నే వ ల వ ల లాడుచున్న మీ పలుకులు న్యాయములా? కాని యన్యాయములా? అని కల్యాణమ్మగారు రత్నంతకోపముతోఁ బలికిరి.

కల్యాణమ్మగారు! తానుపడువలదు. తానుపడువలదు. తానుపడు పెమ్మపెరిగినచో మా న ప ము న కు న్యాయ విచక్షణాసామర్థ్య ము లేకపోవును తానుపడు మధికమగుటలన నేగదా ఈ విశ్వవిద్యాలయపు కార్యక్రమ విట్టధ్యాన్యమైనది. కాన తాలివి వహింపుడు. స్థానిక పక్ష పాత మొకమాత్రం డ గాఁ తే నీ ప్రి వి త చి త్త ము తో ప మీ చినబుద్ధితో ఆంధ్రదేశపటము నొకసారి యెదుట పెట్టుకొని చూడుడు. న్యాయము మీకేగోచరించును. విజయవాడ గూడ నొకకేంద్రముగాఁ జేయుట కర్హమే అర్హమే మీకే ద్యోతకమగును. మీకేంద్రమువిషయమి మే మెప్పుడును నసహనము చూపవచ్చును మీకేల యీ చుట్టు! బెజవాడను గల్గినయన్యాయమునుగూర్చి మాలోమేము చర్చించుకొనటకైన మాకధికారములేదా? అదిగూడ మీకు కోపకారణమేదా? మీ కెంత కోరము వచ్చినసరియే యానిర్ణయ మక్రమమని మేము తలంపక మానము. మేమేగాదు. ఇప్పుడు మత్సరగ్రస్తులై బెజవాడ నుండి కార్యస్థానమును తరలించుటకును బెజవాడ నాల్పవశేంద్రము కాకండుటకును తీవ్రముగ కృషి చేసి న మహా నీయులెల్లరు గూడ వ త్య ల్ప కాల ము లో నే తమ తప్పిదమును గుర్తెలుగకపోరు. ఎరిగి తమ యవిమర్శకపు చెయిదములకు, బాహ్యతాపమందకపోరు అభిలాంభిదేశమునకు దమవలన గలిగిన తీరనియపకారమునకు లోలోన దుఃఖింపక పోరు. అర్హమైన యాంధ్రదేశపు మధ్యభాగ మెంతయోయుండ కార్యస్థానమును కర్ణాటపు పరిపాదులలోనికి దీసికొనిపోయిన యాంధ్రుల దూరదృష్టికి పరరాష్ట్రీయు లపహసింపక పోరు. అది శుష్టమే. మమ్మటికిని శుష్టమే. కాని చేయికాలినవెనుక నాకులకు వదిలిన నేమిప్రయోజనము! కార్యము చేయమిగిలినవెనుక వారు పడెడిపరితాప మట్టిదేగదా! ముమ్మందుంగ నేయట్టిదర్శింపకపోవరక్తి భగవంతుడు వారికేల పరిసాదింపలేదని విచారింపుచున్నానని కనకమ్మగారు గడ్డదస్వరములతోఁ బలికిరి.

కల్యాణమ్మగారు! మరియొకమనవి. ఆంధ్రులమని యు బలాటముగఁ జెప్పుకొనుటయే గాని మాకేమియు లేకపోయెననియు సంతయు మీరేబావుకొంటిరనియు నంటిరే. మీకు గాదని మావారు పొందిన లాభములేమియో చెప్పగలరా? మా మ

ధ్యమండలములవా రెల్ల రాంధ్రోద్వమును నారంభించి పృథి కూలర యాతేపదలకు సమాధానములిచ్చి తమిళుల ప్రతికీయల కెదిరించి యాంధ్రమహాసభలజరిపి యెన్నియోవత్సరములనుండి కృషిచేయుతేయ లభించిన దీయొక్క యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమేగదా! దానిలో తొలిభాగము తీసి మీదత్త మండలములకు మొట్టమొదటనే నిర్వహదముగ నొపంగిరి. ఇక నుత్తర సర్కారులవారు మీకుఁ జేసిన యన్యాయ మెట్టిదో యోచింపుడు-అని నేనంటిని.

కల్యాణమ్మగారిని ప్రాంతాభిమానము పట్టి బాధింపుచున్నది. కాన యెట్లు మాట్లాడుదున్నాడు. మరియొక విషయమున నైనచో నిట్లు ధర్మముకప్పి మాట్లాడియుండరు. యధార్థము చెప్పవలసినచో మధ్యమండలములకుఁ గావించిన యన్యాయము అసామాన్యమైనది. అవిషయమై కల్యాణమ్మగారు పృథ్వీకోనక తప్పదని మంగళాంబగా రనిరి.

నిర్ణయమైపోయినది. పని జరిగితిమను. ఆపకారము కాశ్యమైపోయినది. ఇక మన కీవివాదమెందులకు? కృష్ణా గుంటూరు సెల్లూరు మండలములవా రెప్పటివలె నే చెన్నపురి కేరలు జొర్రురు. గంజాము విశాఖజిల్లముల మం డ ల ము ల వారు అనంతపురముకంటె కలకత్తా సమీప మని య క క్క డ కే ప్రయోగమగుదురు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రాష్ట్ర మధ్యమున లేమింజేసి యాంధ్రుల ప్రయోజనమునకు దూరమైపోవునని నూరమ్మగారనిరి.

ఈ నిర్ణయములపట్టి చూడ యాకముండునుండి యట్టి గొప్ప సమస్యలు విద్యాధికుల కొప్పగించుటకంటె జనసామాన్యముచే బరిష్కరింప జేసిన మేలని తోచెడిది. ఆంగ్లవిద్యాధికులకన్నం తమకోజ్యోర్యలము స్వార్థచింత జనసామాన్యమున కుండదని నేనంటిని. మహాత్ముని తలంపుగూడ నదియే. ఆంగ్లవిద్యాధికుల వలనగాక జనసామాన్యము వలననే స్వారాజ్యము సాధింపవగునని అయిన పలుమాలులు చెప్పియున్నా రని కనకమ్మగారనిరి.

ఖద్దరు విషయమై చూడలేదా? మన ప్రేరేపిపాటి పట్టుదలతోనైన సామాన్యజనులపాటి పట్టుదలతోనైన సాంగ్లవిద్యాధికులు కట్టియుండలేదు. గల గల ఆలోచనాకా క్కొట్టి తీసి వీరు వాలో పెట్టివారు. ఖద్దరు అంగీకరించివారు. నాల్గదినముల ముచ్చట తీరన వెనుక మరల నానుంగీని మూలపైచివారు. పట్టుకొంటులు ధరింప వారంభించివారు. ఖద్దరులన కార్థికలాభము చేకూడననియు పేదల యిక్కట్టులు పాయననియు వస్త్రములకైన పరాధీనత తొలగుననియు విశ్వాసముచే చిత్తసంస్కారము చెంది కట్టినవారవైన నిట్లు జేయగలరా? దేశ హితముకంటె సొందర్యమునే వారక్కవగా ఆశించుచున్నాడు. ఇట్టి విద్యాధికులవలన దేశమునకు ప్రయోజనములేమి నూరమ్మగారనిరి. ఖద్దరు అంగీకర మూలపైచిరిని భ్రమప్రమాదముగ బలకుచుంటిరే! నూరమ్మగారు! మూలపై చిరముగాదు పాట వై చిరకడదని నేనంటిని.

లేదు. పాటపైవలేదు. ఆయంగరఖాలో గూడ నప్పుడప్పుడు పనిగలంబుచే యుండును. అప్పుడు మరల కొనుటమా? కాన పాటనేమారు. మూలనేయుంతురు. గంబీరుగారి సభలకు పట్టుకొంటులతోను, గాంధీగారి సభలకు ఖద్దాంగీలతోను వారు హాజరుగావలసియుండును గదా. ముఖ్యేతి లోకవంశ ఏయట కాపాట యిప్పటి మహనీయులకు వెన్నతో బెట్టిన విద్యయని నూరమ్మగారు నవ్విరి. ఆమెమాటలకు మాకుగూడ విపరీతముగ నవునచ్చెను. అంత కల్యాణమ్మగారు మమ్మకూచి “విశ్వవిద్యాలయమై వారంభించిన మచ్చటలు ఖద్దరు ధాడలపై మరలించితిరే!” యనిరి.

విశ్వవిద్యాలయమై నికనర్చించుట గతజలనీతుబంధన మని మఱియొకవిషయము చర్చించుకొనుచున్నామని మంగళాంబగా రనిరి. అయ్యో! పాపము! ముఱిచిపోయినారా? ఉపసంఘమువారి నిర్ణయము కాసనసభలో నామోదింపబడుటకు మీ పరితాపము వెళ్లబోయవచ్చును. అక్కడ గెలుపొందిన గదా స్థిరము! అంతవఱకు మీచర్చలు గత జలనీతుబంధన మని మించికొనవు. నిత జలనీతుబంధనమే యగునని కల్యాణమ్మగారనిరి. అగునగును, మఱిచితిమి. ఇంకను నది యొక తంతు జరుగవలసియున్నది కాబోలు. ఆయనకు నడిమాత్ర మీనిర్ణయము నకు భిన్నముగా నుండునా? ఇట్టిది వట్టిదని మంగళాంబగారనిరి.

కాబోవు నిర్ణయము స్థానికాభిమానులకు ప్రతినిధుల చేతులలో లేదు. ప్రభుత్వమువారి కనుగీటులో నున్నది. వారు న్యాయమెట్టి విజయవాడ కనుకూలము చేయదలచుచో నీ ప్రజాప్రతినిధులెల్ల రేకమై యనంతపురము ననుగ్రహించినను ప్పలులరుదుని కనకమ్మగారనిరి.

తిమిలో చాము చుచ్చరించి న్యాయముగ నిర్ణయించు కొనబాలని యాంధ్రుల యసమర్థతను గ్రహించి జాలికెండి ప్రభుత్వమువారైన ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థముగానున్న విజయవాడయందు కార్యస్థానమును నాల్పవశేంద్రమును నుండు నట్లు నిర్ణయించుటగాక యని మంగళాంబగా రనిరి.

ప్రజాసౌకర్యము నభిలషించువారగుచో ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్య మిదియేనని నేనంటిని.

అంతటితో విశ్వవిద్యాలయపు చర్చ ముగిసినది. కనకమ్మగారు మరల పత్రికాపతన మారంభించిరి. మధ్యస్థము విషయములపై విని యానందించి కట్టుకడపటిడి యగు కారదానికే తన వార్షికోత్సవవృత్తాంత మాలించుటలో నూమనము లానందభరితములయ్యెను. ఎల్లరము మనస్ఫూర్తిగా నాబాలికా గురుకులము చిరంజీవియై పర్థిల్లుగాక యని యోర్కర్పించితిమి అత్యల్పకాలములో కారదానికేతనమును మహావృద్ధిలోనికి చెచ్చిన ఉప్పవదంపతులకార్యదీక్ష యొక విరువమాన మైనదని యాశ్చర్యముండెడిది. ఆ గురుకులమును గూర్చి మనసార జర్పింపవలె ననెడి యాత్మహుమ మంగళాంబగారు కనవఱచిరి. కాని యప్పటికే యెదుగఁబలగుటవలన నేనికే తూర్పుండుటకు వలను గాదు. పిల్లలకు త్వరగా వన్నయ వడవలెను. పిల్లలు గీగాయని కాళ్లకు చుట్టుకొనిన ఇంటచేయుటకు విశుగుణచ్చునని నూరమ్మగారు లేచిరి. మీ బిడ్డలకేగాని మా బిడ్డల కాకలిలేదా? నేనును లేయచున్నానని కల్యాణమ్మగారు లేచిరి. అంత అందము లేచితిమి.

యతో ధర్మస్తతో జను-సర్వజనా మ్సుఖినో భవంతు. లక్ష్మి

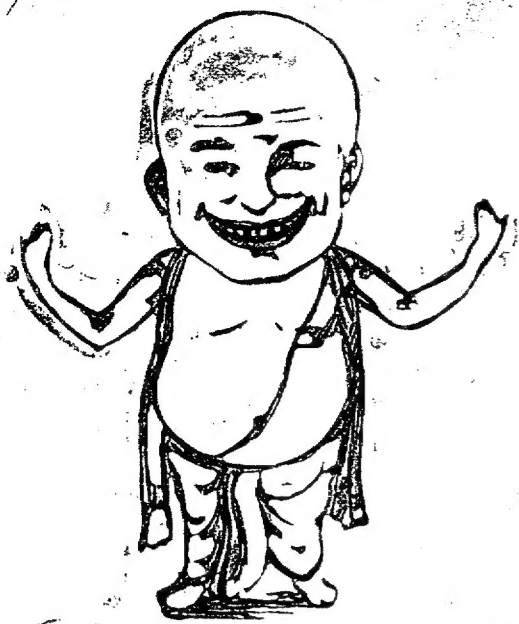
పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారుకూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. విక్రీణి నుప్రసవమైన పైననే, గడచిన అనేకవందలవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అతిసారము, ఉదరమువందు గలంబు తిమ్మిరివాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలంబునట్టి వ్యాధులకు చేబుర్రెమ్మ శూలనొప్పి అతిసారనివారిణిని ఎప్పుడును వగ్గర చేకావలిగా నుండు కొనవలెను. ఏలనగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయువ, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తలుచుగా ఉన్నట్లుండి అధికముగు చున్నది.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A. 8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

CHAMBERLAIN'S శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రభుమివారి

ది నాగపూర్ పైసీరు ఇన్నూరెన్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు:—నాగపూరు సిటీ. మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేషియమ్ వాహి. అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియన్ ఫిమాకంపెనీలలో, మొదటి వాల్వ్యుయేషన్ వందే బోనస్ యవ్వగలిగినది. మద్రాసు రాజధానియం దంతటను, వైజాం రాష్ట్ర మంతంతటను, సామర్ల్యముగల ఫిఫ్ వీజెట్లు కావలెను. నిపుణులైనవారలకు ఎక్కువ జాభసౌకర్యములు యివ్వబడును. వివరములకు, ప్రాంచిమే నేజర్లు:— సుదీనా అందు కో, కమలాపురంపోస్టు, కడపజిల్లా.

తమాషాలు

(ఆంధ్రవల్లిక ప్రత్యేకం)

నెయ్యి

పెద్దమనిషి—అన్నిటిలోకి ఇదే మంచి నెయ్యి అంటావా?
అంగడివాడు—నాదగ్గర ఉన్న సరకులో ఇదే మంచి నుటాను.

కారణం

ఒకడు—నిన్ను గాడిద ఎందుకు తన్నింది?
ఇంకొకడు—గాడిదచేత తన్నులు తినడమేకాకుండా, ఎందుకు తన్నిందోకూడా కనుక్కుకొన్నారా?

మర్యాద

ఒకడు—రామయ్య మర్యాదనుడేనా?
ఇంకొకడు—ఏమంతే మర్యాదనుడు కాదే.
ఒకడు—ఎందుకు అట్లా అంటావు?
ఇంకొకడు—ఈమధ్య నేను వారి గడియారం బతులు తీసుకున్నాను. నిన్నటి దినము యింటికి వచ్చి, నాతో చెప్పకుండా అగడియారం ఎత్తుకుని పోయినాడు.

మరుకు

డాక్టరు—నీకు వంటలో ఎట్లావుంది?
రోగి—సత్తువలేదండి. మరుకుపుట్టిందే ఏమయినా ఇయ్యండి.

చెప్పలు

పర్వతము—నేను ఈ ప్రాంతానికి వచ్చినప్పుడు కాళ్లకు చెప్పులయినా లేవు. ఇప్పుడు లక్ష ఉన్నాయి.
ఒకడు—లక్ష చెప్పు లేంచేసుకుంటావయ్యా?

పులి

ఒకడు—నేను అడవిలోకి పోయినాను. తుపాకి ఎత్తాను. ఇంతలోనే పులి వచ్చిపడింది.
ఇంకొకడు—ఎన్నాళ్లకిందిటిబట్టి, వచ్చిపడివున్నదా?

వేగం

మేజిస్ట్రేటు—నువ్వు అతివేగంగా బండికోలావని, చార్జీవచ్చింది. అందుకు ఏం చెప్పావు?
బండివాడు—నేను ఏం చెప్పేదంటి? అంతా తమకు తెలిసేవుంది.

మేజిస్ట్రేటు

మేజిస్ట్రేటు—నా కేం తెలుసు?
బండివాడు—తమకు అబుడిలో నేమాళ్లున్నారండి. తొందరగాతోలమంటే, తోలాను.

చెయ్యి

ఒకడు—మామామకు యింట్లో చెయ్యిపోయింది.
ఇంకొకడు—గాడేబులో ఉన్నదబ్బులవంటి ఇట్లాగే పోయింది.

రైల్వేలు

ఇకా స్నేహితులు—నేను రైల్వేలనుకొని చెప్పాడగనా. ఇంకా ఏమయినా ప్రశ్న అడుగుతారా?
విద్యార్థి—తాను రోజుకి రైల్వేయిలు ఇంకా ఎంతసేపటికి బయలుదేరితలచుంది?

టెలిఫోను

రోజు డాక్టరుకు ప్రాక్టీసు లేకుండేను. కొన్ని దినములు కనిపించినా, ఒక పెద్దమనిషి ఇంట్లోకివచ్చెను.

డాక్టరు—మీ కేం కావలెనంటి?
పెద్దమనిషి—నా పెళ్లానికి జబ్బుగావున్నది. మా డాక్టరునుపిలవాలి. మీ టెలిఫోను కొంచెము నాకుకోనిస్తారా?
సంతకం

కాన్యవర్తి—అయ్యా, తమకు చెక్కుపంపి మాసంఘానికి చాలా సహాయం చేసారు. కాని చెక్కుమీద సంతకం చెయ్యడం మరచి పోయినారండి.

పెద్దమనిషి—సంతకం, అక్కరలేదండి. నేను చేసేవన్నీ గుప్తదానాలేనండి.

శక్తి

ఒకడు—తన శక్తి అంతా వినియోగించి డబ్బు సంపాదిస్తున్నానని పాపయ్యచెప్పాడు.

ఇంకొకడు—అంటే నెలకు పదిపాను రూపాయి లన్నమాట.

రూపాయి

ఎల్లయ్య—నేను చెప్పే పట్నం వచ్చేటప్పటికి, నావద్ద ఒక్క రూపాయిమాత్రం ఉన్నది. దానితో వ్యవహారం జరిపాను.

పుల్లయ్య—రూపాయితో ఏంచేశారు?
ఎల్లయ్య—సొమ్ము పంపించమని ఇంటికి టెలిగ్రాం పంపాను.

త్రోక

ఒకడు—నువ్వు ఇంటికంతా తలకాయవంటివాడవు.
ఇంకొకడు—కానండి. నేను తోకవంటివాడిని.

సోడా

ఒకడు—సోడామానేసి, ఇక మంచిసీట్లుతాగు.
ఇంకొకడు—సోడాలో చాలావరకు, మంచిసీట్లేనండి.

నివ్వ

నివ్వంటున్నది ఇంట్లుతగలబడుతుండేను. వ్రతకరిపోర్తరు యిట్లావర్ణించెను.

“నిన్నటికినను కొత్తపేటలో, అన్నతమయిన వెలుగుతో మంటలుబయలుదేరెను. ప్రజలనేకలు దీనినిచూచుటకు వచ్చిరి. ఇంట్లోవున్నవాడు కడునేర్పుతో బయటకు వచ్చిరి. మంటలార్చుటకు వచ్చిన ఇంజనువాళ్లు ఆగర్ల వంతమయిన యిస్తులను ధరించిరి. గాలి బహుఅనుమానంగా ఉండెను. ఇంటివాళ్లు కు వెయ్యిరూపాయలు ఖర్చు అయినటుల చెప్పుకొనుచున్నారు.”

గిన్నె

ఒకడు—మాయెట్లో పెండిగిన్నె మూడుతరాలనుంచి వాడుకలో ఉంది.

ఇంకొకడు—ఇప్పుడేమయింది?
ఒకడు—ఈతరంవారు నీళ్లు వదలుతున్నారు.

చెక్కు

ఒకడు—నేనుపంపిన చెక్కు మీకు అందినా?
ఇంకొకడు—రెండుసార్లు అందింది. ఒకసారి, మీదగ్గర నుండివచ్చింది. రెండోసారి, బ్యాంకుగర్లనుంచి వచ్చింది.

మరుపు

న్నేహితుడు—నన్ను మతిమరుపువాడినంటావు నా గొడుగేగాకుండా, నీగొడుగుకూడా తెచ్చాను. చూశావా?
రామయ్య—మనం బయలుదేరినప్పుడు, అసలు గొడుగే ఉండుకాలేదే?

చింత

భార్య—నేను చచ్చిపోతే, మీరు ఏమిస్తారా?
భర్త—తప్పకుండా.

భార్య—నన్ను దహనంచేసిన స్మశానంవద్దకు అప్పుడప్పుడు వచ్చిపోతుంటారా?

భర్త—టెన్ని నుకోర్తుకు పోయేదోవ అదే. రోజు అవైపుగా పోతూనే ఉంటాను

నౌకరు

యజమాని—మానౌకరుకు పాపప్రభావంతో పనిలేదు. స్వర్గంలోకి పోదామని బుద్ధిలేదు.

న్నేహితుడు—మీరు స్వర్గానికి పోతామని చెప్పారా?
యజమాని—చెప్పాను.

న్నేహితుడు—మీరక్కడ వుంటా రను భయంచేసి, వాడు స్వర్గానికిరావన్నాడు.

మింగడం

ఎల్లయ్య—డాక్టరుగారూ, మాపిల్లవాడు రూపాయ మింగాడండి.

డాక్టరు—ఎంతకాలమయింది?
ఎల్లయ్య—రూపాయి 1880 సంవత్సరపుదండి.

నిశ్చయము

తండ్రి—నువ్వు మీటింగులో నిశ్చయంగా మాకోచ్చాలి. బాలుడు అయిదుగురుపాలు మాట్లాడుకుండ మాకుండును.

బాలుడు—ఉపేరి విగబట్టాను ఇక వివరమిప్పునా?
జీతం

యజమాని—నీజీతం అయిదురూపాయలు ఎక్కువ చేస్తాను. నీవు బాగాపనిచేస్తూవునని నాకు నమ్మకం కలిగింది. నీ కిప్పుడు సంకోచంగావుందా?

గుమాస్తా—లేదండి. పదిరూపాయలయినా వృద్ధిలేస్తారని నేను అనుకున్నానండి.

దీపం

బాలుడు—నాన్నా దీనికోసం వెతుకుతున్నావు?
తండ్రి—పదిరూపాయలనోటు ఇక్కడ పెట్టాను కనిపించలేదు.

బాలుడు—ఇక్కడనే ఉంటే అమ్మ దానితో దీప వెలిగించింది.

బాకీ

ఒకడు—మీ బాకీలు ఎప్పుడు పరిష్కరించుకొంటారు సోమవారం వచ్చేదా?

ఇంకొకడు—సోమవారం నేను ఇంగ్లండుకు పోతున్నాను, మంగళవారంనాడు రండి.

దొంగతనం

విందుపమయంలో పెండిగిన్నె పోయింది. యజమాని ఇట్లాచెప్పెను.

యజమాని—ఇంట్లోకి వచ్చినవాళ్లు ఎవరో యిగిన్నె తీసివుంటారు. ఈ బల్లమీద పెండిపల్లం పెట్టుకున్నాను. దీపం తీసేస్తాను. అగిన్నెతెచ్చి, పల్లంలో పెట్టండి. అందరి మర్యాదా దక్కుతుంది.

కాన్యవర్తి—అంతవరకు బల్లమీద చూస్తే, పల్లం కూడా కనిపించలేదు.

లెక్క

ఉపాధ్యాయుడు—ఈచేతిలో, రెండు నారింజికాయలున్నాయి. ఆచేతిలో నాలుగున్నాయి. ఏచేతిలోని తీసుకొంటావు?

బాలుడు—రెండు నారింజికాయలు లున్నచేతిలోనే, తీసుకుంటాను.

ఉపాధ్యాయుడు—ఎందుచేత?
బాలుడు—నారింజికాయలు నాకు సయించవండి.

బుద్ధి

తండ్రి—నిన్ను ఎంతకొట్టినా, బుద్ధిరావడం లేదు. పెద్దకాడవయితే, నీవు ఏమవుతావా?

బాలుడు—తండ్రిలేనివాడినవుతా.

జూదం

ఒకడు—ప్రభుత్వంవాళ్లు అంగీకరించిన, జూకం ఏమయినా ఉందా?

ఇంకొకడు—ఉంది.
ఒకడు—ఏమిటిది?

ఇంకొకడు—పెళ్లి.

కట్టెలు

యజమాని—కట్టెలు అయిపోయినవా?
వంటిమనిషి—అయిపోయినవండి.

యజమాని—ఇంతకుపూర్వం ఎందుకుచెప్పలేదు?
వంటిమనిషి—ఇంతకు పూర్వం అయిపోలేదండి.

తులసి 8905
తులసి మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను దెలుపు గ్రంథము. సర్వవృత్తిక క్రిమి కీటకాది విషములను, కఫము, జ్వరములను, చంటిబిడల బుచ్చులను కురుర్పు తులసి ఔషధములను, తులసి మహాత్యమును, తులసి పురాణమును, తులసి పటములను, తులసి గోవిందనామములను, తులసి పూజమును ముందు ప్రాచుర్యముననున్నది. వైద్యులకు, వైద్యేతరులకు, స్త్రీలకు ముఖ్య ఉపయోగమైన గ్రంథము. మొ 8 అక్షరాలు. పోస్టుచార్జులు రి అక్షరాలు.
కేసరికుటీరము,
ఆముద్దేద ఔషధశాల, ఎగూర్క, మదరాసు.

తరువాత హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమునకూర్చి
కాబడిన రాజీతీర్మానము మరింత ప్రశంసనీయ
మైనది. తత్కాలికముగ కొన్ని నిబంధనలేర్పరచి
ననుక్రమేణ పోగలదు. ఓటులినిచ్చు సమయములందు బ్రా
హ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములు, నుతభేదములను పాటించక జే
కనేమిదూ కాదా! దేశీయమై క్రికై పాటుపడెనా లేదా అ
ని విచారించి వోటునియవలెను. సంయుక్త నియోజకవర్గముల
మూలమున ఎన్నికలు రి సంవత్సరములు జరిపినచో గ్రంతుక
మున్న కలహములు అనుమానములు తొలగిపోవును. ఈతీర్మా

మద్రాసు కార్పొరేషన్ } మహమ్మద్ జుండా
రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు, } రివిన్యూ ఆఫీసరు.
20-12-27

సినిమావిచారసంఘము

పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారి సాక్ష్యము

(నిన్నటి ఫలాహారాంతరము)

సినిమావిచారసంఘమువారు నిన్నటి ఫలాహారాంతరము ౧౧ బి.టి. రంగాచారిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై మరి యిరువురు సాక్షులను విచారించిరి.

పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు

పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు పీఎస్ సెక్ రటారు కమిషనువారి ప్రశ్నాకలి క్రిందవిధమున సమాధానము లొసంగియున్నారు.

చన్దువురియందు సినిమా ప్రదర్శనముల కరుదెందు ప్రేక్షకులు సామాన్యముగ మిల్లులలో పనిజేయువారు, కార్మికులు, బీడిపరిశ్రమ మొదలగువారియందు పనిజేయువారును, విద్యార్థులు నైయున్నారు. 14 సంవత్సరములకు లోబడిన బాలబాలికలు తరుచుగ ప్రదర్శనముల కరుగరు. వెల్లినయెడల తమ దండ్రులతో నేగెదరు.

సాహసకార్యములు, ప్రేమమయ గాథలు, అపరాధ పరిశోధనలకు సంబంధించిన ప్రదర్శనములు ప్రజల నెక్కువగా ఆకర్షించును. భారతదేశపటములు పాశ్చాత్య పటములతో పోల్చుటకు సరిరావు. అందుచే రామాయణము, మహాభారత గాథ లాకటికెందు పటములు తప్ప సామాన్యముగ భారతదేశ పటములు లాభకారిగావు. నైతికశిక్షణను, బాహు పరాక్రమాది వ్యాయామక్రిడలను ప్రదర్శించు పటములు గూడ నుండవలెను.

సినిమా ఫిలుములు తయారుజేయుట ప్రదర్శించుట మున్నగు పరిశ్రమ లీదేశమందు సంకల్పపీఠముగ లేవు. స్వప్రయత్నము ఫిలుములు విశేషధనవ్యయముచేగాని లభింపజేయుట ఈ పరిశ్రమాభివృద్ధికొక అలంకారము. విద్యాప్రబోధమును గావించుటకు సినిమాపటములు చాల ఉపయుక్తమునను. ప్రభుత్వము వారే సినిమా ప్రదర్శన పరిశ్రమను పరిశోధకారమును వహించిన ఈ పరిశ్రమయందుండు యెదుగులు చాలవరకు తుదముట్టింప గలవు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు ఫిలుములను ప్రోత్సహించుట వ్యాపారదృష్టితోనూ దేశభక్తితో జూచిన సమంజసము.

ప్రస్తుతము ప్రదర్శింపబడెడి ఫిలిములలో చాలభాగము పాశ్చాత్యుల జీవితపద్ధతులను సరిగ్గ తెలుపనందున భారతీయులు వానిని గాంచి పాశ్చాత్యులందరూ సామాన్యముగ అవినీతి పక్షమున వ్యభిచారులని తలచుట కవకాశ మొసంగబడుచున్నది. అతిశయించిన ప్రణయగాథలు, పాశ్చాత్యులు రాత్రులందు వ్యవహరించుపద్ధతులు, పాశ్చాత్యుల సేదనల చర్యలు మొదలగు నవి అన్ని తరగతులకును ఉపద్రవకారకములే. భారత దేశమున కంతటికిని ఒకపరిమాణమును ఏర్పరచవచ్చునగావున కేంద్ర సంస్థయొకటియుండదులయే మంచిది. దీనివలన వ్యాపారమునకు నష్టము కలుగబోదు. మతాభిప్రాయములు, స్థానికాభిమానములు మన్నింపబడవలెను. ఫిలిములన్నియును బోర్డుసభ్యులచేరక్షింపబడవలెను. ఎగువతి దిగువ తులనై కఠినతరమగు పరీక్ష యొండవలెను.

సాక్షి ౧౧ బి.టి. రంగాచారిగారి ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగుచు విద్యార్థులధికముగ నుండుతావుల సినిమాలకు ధనమధికముగ వచ్చుననియు, భారతదేశపు సినిమా ఫిలుములు, మతసంబంధమైన గాథలెవ్వయో రామాయణము మహాభారతాది ఒకటి, రెండు కథలుతప్ప అధికముగ ప్రదర్శింపబడుట లేదనియు, విదేశ ఫిలుములకంటె వీనిని ప్రదర్శించుటచే ధనము స్వల్పముగ వసూలవననియు, ఈ రాష్ట్రముందు సినిమాలపై పన్నును విధించిన ప్రాతిపదిక మధికముగ నుండుననియు పల్కిరి.

ప్రశ్న :- భారతదేశపు ఫిలుములు పాశ్చాత్యదేశములందు ప్రదర్శింపబడుట లేదుగదా? అట్టి సందర్భములలో భారతదేశము సామ్రాజ్యముయొక్క ఫిలుములను తెప్పించుకొను ఏగాటులందు భాగస్వామ్యము యొందుటవలన లాభము లేదుగదా? ఉ :- ఔను.

ప్ర :- పాశ్చాత్యుల ప్రేమ, ప్రణయ గాథలను వెలుపు ఫిలుములు ఏల నిషేధింపబడవలెను?

ఉ :- పాశ్చాత్యుల ఆచారములను పదతులను ఈ దేశమునందు సినిమాలకు వెల్లడి సామాన్య ప్రజలు గ్రహించువారు. కావున వానిని నిషేధింపవలెను. కొందరు సిహాయాలు ఈవిధమున ఫిలుములనుగాంచి పాశ్చాత్యులజీవితము నీతి విరహితమని భ్రష్టుకొనుచుండుట నేను వినియున్నాను. మరియొక గవర్నమెంటుభవనమున బోకతూరి పాశ్చాత్యులపాట్యమునే యొక విద్యాధికము అపార్థముగ తలచుటను నేనెఱుంగదును.

సి. కన్నయ్య కంవెని

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న థ)

4138

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ ఆంధ్రాల్ వి వా హ ము,

శ్రీ రా మా ను జు ల వై భ వ ము,

శ్రీప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు నరియైన 4-11-1927 కి దినుండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

పగటి ప్రదర్శనము :- అది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములకు ౩ సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము :- మంగళ, గురు, కనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు :- రూ. 4, 3, 2, 1, అ. 8.

మొదటి 3 తరగతులందును నీట్లను రిజర్వ చేయుటకు నీటు 1 కి అ. 8 లు చార్జి ప్రత్యేకముగా చెల్లించవలెను.

సి. కన్నయ్య, ప్రొప్రైటరు.

ప్ర :- గవర్నమెంటు భవనములలో జరుగునాట్యము లకు గూడ నిషేధించురా? అవును. అపార్థముల కెడ మిచ్చి నవో.

ప్ర :- విన పాశ్చాత్యుల జీవితవిధానముల తెలుపునలలు, నాటకములు, నాట్యములు మొదలగువాని నన్నిటిని ఎట్లు నిషేధింపగలరు? (సమాధానము లేదు.)

ప్ర :- ఇంగ్లండులో ఇట్టి ఫిలుములకు నిషేధము ఆక్రమర లేకున్నను భారతదేశమందుమాత్ర మింకను కఠినముగ నుండవలెననియూ మీపాదము? అవును.

ప్ర :- ఈపటములను ఆపార్థము జేసికొనుట కవకాశము గలదనుటయే దప్ప ఇవి నీతిబాహ్యమైన పని మీరు జెప్పరుగదా? నీతిబాహ్యమని జెప్పటలేదు.

సర్ ఇన్ స్పెక్టర్ హోమగారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధానము లొసంగుచు భారతీయ సైనికులకు ఉపకరించు ఫిలుములు ప్రస్తుతముతో తమకు తెలిసినంతవరకు లేవనియు ఈ రాష్ట్రముందు సినిమాలపై ప్రత్యేకపన్ను లేకపోయినను పరిశ్రమ అభివృద్ధి జెందియుండలేదనియు, బ్రిటిషు ఫిలుములు అమెరికను ఫిలుములకంటె శ్రేష్ఠమైనవని తమ యభిప్రాయ మనియు పల్కిరి.

కల్యాణల్ క్రాఫర్డుగారి ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగుచు అసభ్యులైన పటములను, కొన్ని ప్రత్యేకస్థలములందు నిషేధింపవలెననియు, పోలీసువారు నిషేధాధికారుల సంస్థపై ప్రాతినిధ్యము గలిగియుండవలెననియు, పల్కిరి.

కె. సి. నియోగిగారు చెప్పిన ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధానము లొసంగుచు భారతీయ ఫిలుములు భారతదేశములందు అమ్ముడు బోవనియు, విదేశముల పటములు భారతదేశముందు ఆర్జీంపబడుననియు అంగుచే పరస్పర వ్యాపారపద్ధతినలన ఉపయోగముండదనియు పల్కిరి. కేవలము పాశ్చాత్యుల నాట్యమునకు తా మేకీంపముగాని అతిశయముగ ప్రదర్శింపబడు వానిని తొలగింపవలెనని పల్కిరి.

ఎలక్ట్రికల్ ఇన్ స్పెక్టరు

ప్రభుత్వ విద్యుచ్ఛక్తిభాగి యం. జే. బి. గ్రీన్ వుడ్ గారు సభమువారి ప్రశ్నాకలికి సమాధానము లొసంగుచు నట్లు జెప్పిరి :-

ఈ రాష్ట్రముందు ప్రస్తుతము 48 కాళ్లవత్ సివిలుకంపె నిలున్ను, 28 పంచార సివిలులనున్ను గలవు. భారతీయులుసివిలు ప్రయత్నములందు శ్రద్ధగైకొనుటకు. నూటికి 10 మొదలు 15 వరకు ఆంగ్లవిద్యనభ్యసించినవారను మిగులవారు విద్యాసంధము లేనివారు సివిలు ప్రదర్శనముల కేరెంతురు. సంవత్సరమున నూటికి 5 నుండి 10 వరకు ప్రేక్షకుల సంఖ్య ప్రమాణగోష్ఠి యగుచుండును. ప్రేక్షకులలో నూటికి వదుగురు మహిమృదీయులను మిగులవారు హిందువులందును. పాశ్చాత్యులు అంగ్లోవారి దవులు చాలా తక్కువ. పాశ్చాత్యపటములకంటెను భారతీయుల మతసంబంధమున పటములు ఎక్కువగ ప్రేక్షకుల శాకర్షించును. కోహియా, ముదన్, హిందూస్తాని ఫిలుములు భారతీయ

ఫిలిములలో చాల ప్రధానములైనవి. భారతదేశ గాథలను వెల్లెనట్టి యు ఉదేశము గల్పించునట్టి భారతీయనటకులచే ప్రదర్శింపబడునట్టియు, మతసంబంధమున ఫిలిములు ప్రజల నెక్కువగా ఆకర్షించును. ఫిలిములను తయారుజేయు పరిశ్రమ నభివృద్ధిపరచుట కీదేశమందు చాల యవకాశముగలదు. సక్రమముగ నిర్వహించినచో అట్టి పరిశ్రమ లాభదాయకమునను. భారతదేశముందు వ్యాపారమునకు పెట్టుబడిధన మున్నను ఫిలిములు తయారుజేయు పరిశ్రమను దీనిని వినియోగింతులతో లేదో చెప్పుటకు సంశయించుచున్నాను. భారతదేశమునకు దిగుమతియగు ఫిలుములపై నుంకమును మోచ్చించిన ఈ దేశమందు ఫిలుములు తయారుజేయు పరిశ్రమ యభివృద్ధిజెందునని చెప్పవలెను. సినిమాపరిశ్రమకు ప్రభుత్వధనమును వెచ్చించుట యొక్క ముగాదు. అతిశయముగ త్రాగుబోతు తనము, సాహసమునుగ చోరీనేరములు, హత్యలు మొదలగువానిని ప్రదర్శించు పటములు విద్యాగంధము లేనివారికి దుర్మోతిని బోధించును. పాశ్చాత్య ప్రాచ్యదేశీయుల సాంఘికపరిస్థితులందు చాల భేదములందు బంజేసి నిషేధము విషయములో ఈ యంశమును ప్రత్యేకముగ విచారించుట అవశ్యకము. ప్రస్తుత మీరాష్ట్రముందు సినిమా ప్రదర్శనముల నిషేధించుట్టును సంకల్పపీఠముగలేదు. ప్రస్తుతముండెడి రాష్ట్రీయబోర్డులకు బహుళ కేంద్రబోర్డు ఉండవలెనని నేను సమ్మతించనుగాని ఒక రాష్ట్రమునం దామోడింపబడిన ఫిలుము బ్రిటిషు ఇండియా యం దంకటను ప్రదర్శింపబడవచ్చునను నియమమును మాత్రము తీసివేయవలెను." అని పల్కిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి భాగం డైరెక్టరు

ప్రభుత్వ విద్యుచ్ఛక్తి భాగం డైరెక్టరుగారు అధ్యక్షుల ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగుచు ఈ రాష్ట్రముందు మొత్తముందు సినిమాపరిశ్రమ ఎంతమాత్రము లాభకరముగ లేవనియు, భారతదేశముందు తయారుజేసే ఫిలుములను, చెన్నపురియందు చాల మంది ప్రేక్షకుల శాకర్షించుచున్నవనియు, పరిశ్రమలను ప్రదర్శించు ఫిలుములను నిషేధించుటకు కాసవము తగినంత కఠినతరముగ జేయవలెననియు పల్కిరి.

శ్రీ కె. సి. నియోగిగారి ప్రశ్నలకు సాక్షి సమాధానము లొసంగుచు అంగుతముగ సినిమా ప్రదర్శనముల జరగెదలవలెను అధికారులు ముఖ్యమునకై బట్టె లేకుని పరీక్షజేయు నుద్దేశముతో జరగని పల్కిరి.

అంటు నిన్నటికి ప్రకారముగించిరి.

ఉండెనులో మెల్లమెల్లగా ప్రోటోకాల్ ప్రకారముగ జరుగని ఇతర ప్రోటోకాల్ ప్రకారము జేసినందులకు మోహమునకు పని 20 పానులు జరిమానాను, 20 పానులు ఖర్చుల క్రిందముద్దాయించే ఇష్టించిరి.

శాసనసభాబహిష్కరణము ప్రారంభ మైనది

గౌ. డా॥ యు. రామారావుగారు సామ్రాజ్యశాసనసభకు వెళ్లరు

యస్. సత్యమూర్తిగారు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు కమిటీసభ్యత్వముల విడనాడిరి

సత్యమూర్తిగారు రిట్లు వాయించున్నారు.

ఇప్పుడు నియమించబడియున్న రాయలకర్మావళి భారతీయ లామోషింపదగినది కాదని అధిక్షేపించుటకై శాసనసభలోని అసభ్యకారసభ్యులందరూ ఏదైన కొన్ని నిర్దిష్ట ప్రయోజనములకు తప్ప మిగిలిన అన్ని పరిమితులయందును, శాసనసభయందు డెబ్బి సభాకారమును జూపక తమ సభ్యత్వ పానమును మాత్రము నిలుపుకొనవలసినదని కాంగ్రెసుసభ్యులకు ఆదేశించియున్నారు గతక సదరు ఆశీర్వాదమునకుంబి, జేయు నుల వారసత్వపు చట్టపు విచారణంపునందు నాయనభ్యుత్పదవికి రాజీనామ్యులున్నాను. దక్షిణ కన్నడ మండలములోని జేయినలీవార సభ్యులు నిబంధనాశాసనమున కుద్విఘ్నమును ఎదురయ్యాయున్నారని నారాజీనామాపల్ల యావ్యవహార పరిష్కారమునకు కాలసారణము కలుగుచున్నందులకు నేను చింతిల్చుచున్నాను. కావని కాలమునకు యావ్యవహారము పరిష్కారముగాక నిలిచిపోవచ్చును కాని ఎల్ల కాలము నిలిపివేయబడదగదా? అయి నప్పటికిని ఇప్పుడు మనము ముఖ్యముగా కొనసాగించ వలసినది నాయలకర్మావళి బహిష్కరణమే. అఖిలభారతదేశమునకును సద్యఃసాధించవలసియున్న సమస్య స్వరాజ్యమే యైయున్నది. కాబట్టి దక్షిణ కన్నడ మండలములగు జేయినలు కూడా యావ్యరాజ్య సమరముందు తమ త్యాగమును జూపెదరు గాక. కాబట్టి యీసెలెట్టు కమిటీ అధ్యక్షపదవికి నేనిచ్చిన రాజీనామాను పరిష్కరించిగా అరముచేసికొన నేడుచున్నాను. ఇట్లు చేయుటయందు నాయుద్దేశము బాతీయమహాస ౩ దేశానుసారము రాయలకర్మావళి బహిష్కరణమేయైయున్నది. కనుక మారందరూను ఇందులకు లోడ్చుడి యీ బహిష్కరణము సుసాధ్యముగా చేయవలెను.

నేను శాసనసభయందు ప్రతిపాదించియుండిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము విషయమైగూడ శాసనసభలో నేను ఇకముందెట్టి చర్యయును జరుపదలండుకొనలేదు. ఈ చట్టము విషయమై విచారణ చేయుటకర్పదిన సెలెట్టుకమిటీ యందులి సభ్యత్వమునుకూడా వదులుకొనుచున్నాను. మద్రాసు నగర మ్యునిసిపాలిటీ సవరణ చట్టము ను ప పాడించుటకై య సభ్యు యొ సంగతియున్నది కాని యీ చట్టము విషయమైగూడ నేనెట్టి వ్యవహారమును శాసనసభలో జరుపదలండుకొనలేదు.

ప్రకటన

జేయినలు వారసత్వపు చట్ట విచారణ సంఘాధ్యక్షత ను ఎన్. సత్యమూర్తిగారు వదులుకొనినందున సదరుచట్టము ఉప పాడించిన కే. ఆర్. కరంతగారు సదరుచట్టపరిష్కార వ్యవహారము నిక జరుపనని తెలియజేయుటచేతను యీ నెల 9 తేది నాటికి మంసూరులో నిర్వహింపబడిన యీ కమిటీ మొత్తం ను నిలిపివేయబడినది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సవరణ చట్టము

ఈ సవరణ చట్టము శాసనసభలో చర్చకు వచ్చినపుడు కాంగ్రెసు పార్టీ శాసనసభ్యులు ప్రభుకు దయచేయుట కొరకు కొనెదరా యనికోరుదు అయిస్వరాజ్యపార్టీ సభ్యులొక పత్రము స్వరాజ్యపార్టీ శాసనసభ్యుల నాయకులగు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు పంపియున్నారు.

చాలామంది సభ్యులు ఇందులకింకను అంగీకరించ లేదు. కాని, శాసనసభా స్వరాజ్యపార్టీ ఉపనాయకులలో నొకడను మరి కొందరు స్వరాజ్యపార్టీల సభ్యులను యీవిషయముగా సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు సభ్యులకు పత్రములపంపి అభిప్రాయమును తెలిసికొనఁజూచుట చంపివసతిగాదని ఖంించుచున్నాడు. ప్రతిపక్షులకును ప్రత్యేకప్రత్యేకముగా పత్రముల పంపి అభిప్రాయమును చాటుగా తెలిసికొనఁజేయ. ప్రతిపక్షులకు ఇతర సభ్యుల సమష్టి అభిప్రాయమును తెలిసికొనఁజూచక ప్రమాదనకేమున స్వరాజ్య పార్టీ యొక్క సమష్టి అభిప్రాయమును ప్రతిపక్షులమెవరికిగా అంగీకరించ వచ్చును. ఈవిధముగా వివిధంగా ఒకరొకరినే పత్రములవ్యాపా ఆదేశించిరికొనఁజూచుట వెంకటాచలం చెట్టిగారి యుద్దేశమున కనుకూడా అతఁడు లూకేశే యొక సంఖ్యనుకూడా చేపూర వచ్చును. కనుక యీసభ్యుల సమష్టి శాసనసభ్యులుకూడ, అభిప్రాయమును తెలిసికొన వలసివలెదల సభ్యుల సమాజేశమై ఆ సభ్యులొక ప్రాయములను చర్చించి ఒకరితోకొకరు సంప్రదించుకొన్నతర్వాత నొట్టు తీసికొన వలయును.

ఇంతేగాక, శాసనసభలోని స్వరాజ్యపార్టీ ఉపనాయకులొక నూచనచేసిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో పేర్కొనబడిన విషయములు శాసనసభలో చర్చకువచ్చినపుడు మాత్రమే స్వరాజ్యపార్టీ లగు సభ్యులు శాసనసభయందు హాజరునుండ వలసినదనియు, ఏదైనను అవసరము కలిగినపుడు సకాలములో సభ్యుల కందరికి కర్తవ్యము తెలియజేయు బడు న నియు (ప్రబోధకరవతి)క నొకటి స్వరాజ్య పార్టీ సభ్యుల కందరికి పంపుటయే యుత్తమునని నూచనచేయబడినది.

ఇప్పుడు చర్చకురావోపు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సవర చట్టము ఒక్క ఆంధ్రదేశమునకే సంబంధించినవిషయమై యున్నది. ఇట్టిరాష్ట్రీయ ప్రయోజనముగల విషయములగుడ శాసనసభ్యులు శాసనసభా చర్యలనుండు పాల్గొనవలసినదని కాంగ్రెసు తీర్మానములో అనుమతించబడి యుండలేదు. అఖిలభారతదేశ తేనుమునకు భంగకరమై హానికరమై యున్నది శాసనములను ప్రభుత్వమునా రమలు పరచకుండు నిరోధించుటకును, మంత్రివర్గమువారి యధికారము సాగకుండు నిరోధించుటకును తన సందర్భములని కాంగ్రెసు వర్గంకుకమిటీవారు భావించెడి విషయములలోమాత్రము స్వరాజ్యపార్టీ వారగు శాసనసభ్యులు శాసనసభలకు హాజరై చర్చలయందు పాల్గొన వచ్చునని కాంగ్రెసు తీర్మానములో నిర్దేశించబడి యున్నది కనుక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టమును గూర్చిన వ్యవహారములో స్వరాజ్యసభ్యులు హాజరు పాల్గొనుట కూడదని నిర్ణయించుచున్నది. కాని యీసందర్భములో కూడ శాసనసభయందు యీవిషయమై చర్చించుటకు అనుమతి నొసంగవలసినదని. కొందరు కాంగ్రెసు వర్గంకుకమిటీ వారిని కోరవలచినచో ఇట్లు ప్రత్యేకించి అనుజ్ఞను చేడుకొనుటకూడ అచర్యమైన పనియనికొందరు స్వరాజ్య వాదులగు సభ్యులు తలచుచున్నారు.

బెజవాడనుండి టి. వెంకటేశ్వరరావు బారీష్టరుగారిట్లు ఆంధ్రసభి)కకు తంజివారనంపుచున్నాడు—

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయసవరణచట్టసంఘమును ముచ్చాగు శాసనసభలో జరగజున్న చర్చ సమయముందు స్వరాజ్య పార్టీ శాసన సభ్యులు హాజరై చర్చయందు పాల్గొనుటకు అనుమతింపవలసినదని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ వారిని కే.వి ఆర్. స్వామిగారను సోమయాజులగారిజుగోరినది. అంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము వారు అందులకుజు నీయలేదనియు అందులకై సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారిచేత అయికాంగ్రెసు పార్టీ శాసనసభ్యులకు శ్రీముఖ పత్రముల పంపించుటకు తుస్కించినదనియు తెలియుచున్నది. కేవలసామిక రాష్ట్రీయ ప్రయోజనము గల యిట్టి చట్టముల చర్చవిషయమునకై యిటువంటి కుతంత్రములను తన్నుట హేతుమైన పని యని కాంగ్రెసువాదులందరును నాపావుచున్నారు. ఇట్టి కుతంత్రములవలన నాయలకర్మావళి బహిష్కరణ నిర్విఘ్నముగా సమగ్రముగా సాగించుటకు భంగము కలుగును. ఈకుతంత్రకారకులైన కాంగ్రెసు వాదులందరూను ఇకనైనను యీశాసనసభా వ్యామోహమును విడనాడి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసవరణ చట్టమునకై లక్ష్యము చేయక రాయలకర్మావళి బహిష్కరణ విధానమునకు చేయుత నొసంగవల గాక!

పొరపాటు చేసిన కాంగ్రెసు వాదులు

శాసనసభావ్యవహార బహిష్కరణాంబోధన మిట్లు జరుగుచుండగా నేటి యందుము హైదరాబాద్ విచారణ సంఘము (ఖజానా వ్యవహార విచారణ సంఘముయొక్క) సమావేశమునకు కాంగ్రెసు వారు లగు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు కోటి రెడ్డిగారు హాజరైరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు పొరపాటు దిద్దుకొనిరి

నేటి ఉదయము కాంగ్రెసు పార్టీలోనివా రగు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు హైదరాబాద్ విచారణసంఘములో సభ్యులగుటచే విచారణ సమావేశమందు హాజరై యుండిరి కాని నేను తిరిగి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారే యిట్లు తెలియజేయుచున్నాను.

కాంగ్రెసునకును దేశతేనుమునకును ప్రతిపక్షులైనవా రందరూను కాంగ్రెసువాదులగు శాసనసభ్యుల సహకార సహచర్యములను స్వప్రయోజనార్థము దుర్వినియోగపరచుకొని చు దుర్బుద్ధియైయున్నారని నేను ఇప్పుడు మద్రాసునకు వచ్చి నా స్నేహితులపల్ల తెలిసికొన్నాను.

శాసనసభా మర్యాదల ననుసరించి యీ ఖజానా వ్యవహార విచారణసంఘసభ్యత్వమునకు, నేను రాజీనామానియ్య దలచినయెడల శాసనసభా సమావేశమై సమష్టము రాజీనా

మా, దాఖలుచేయవలయును. కాని ప్రజలకు నాయందు అన్యధా కలిగెడి దురభిప్రాయములను మా గొట్టుటకై ఇకముందు నే నీవిచారణసంఘసమావేశములకు హాజరు కావలమినిజేయు.

గౌ. డా॥ యు. రామారావుగారు

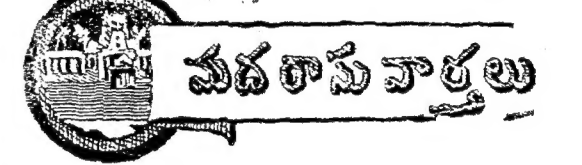
బహిష్కరణ ప్రారంభించిరి

కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా రహదారి (కోడ్డు) వ్యవహార విచారణసంఘసభ్యులైన గౌ. డా॥ యు. రామారావు గారు సదరు విచారణసంఘ సమావేశములకుగాని యీ నెల 16 తేదిని డిల్లీలో జరుగు సామ్రాజ్య శాసనసభలకుగాని హాజరుగలలేదు. (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరుజిల్లావారు బహిష్కరణము గోరుట

తెనాలి, జనవరి-గుంటూరు జిల్లాయందు కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆంధ్ర శాసనసభ్యులు సభకుబోవ అనుమతిగోరుటను నిరసింపుచున్నారు. కాంగ్రెసు ఆదేశమును విరసావహించవలెను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్ట సవరణ లిప్యవసవరము. సవరణ చట్టములకు ఉపసంహారముకొనవలెనని ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సభ్యులు కోరుచున్నారు. అట్లు తేనెనవో సైనును కమిషన్ను బహిష్కరించుటకు మనము వట్టుదలఁచున్నామని స్పష్టముగా తెలిపినవార మగుదుము. శాసనసభకు హాజరయి బహిష్కారోద్యమమును బలపరచు మొన గన్పరాదని ఆంధ్రదేశములో కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరు కోరుచున్నారు. కోటిరెడ్డిగారు ఆర్థికసంఘమునకు బోవుటకూడ తప్పేయనుచున్నాడు. శాసనసభకు హాజరు కావలచి అనుమతి గోరిన శాసనసభ్యులను ప్రకటింప గోరుచున్నాడు.

(ఒకవిలేఖరి)

నీలునత్యాగహము:— రేపు (7-1-28) సాయంత్రం 5-30 గంటలకు చింతాడ్రెట్టు ఆశీర్వాదమునాలో కొంత లవడ నొక బహిరంగసభ జరుగును.

బ్రాహ్మణేతరయువజనసమితి:— రేపు (7-1-28) సాయంత్రం 5-30 గంటలకు పర త్యాగరాయ మెమోరియలుహాలు (మూంట్సుకోడ్డు) లద్ద మద్రాసు (బ్రాహ్మణేతరయువజన కేంద్రసమితి శ్రీపానగలురాజాగారి యధ్యక్షతన సమావేశమై క్రైస్తవులకు యత్నమును జరిపెదరు. వివిధములవారును ఉపవాసముల నొసగెదరు.

ప్రభుత్వ దేశీయ వైద్యపాఠశాల విద్యార్థిసంఘము సాధు టి. యల్. వాస్వానిగారు రేపు సాయంత్రం 4-30 గంటలకు ప్రసంగము తలపున కీటీపాక్ ప్రభుత్వ దేశీయ వైద్యపాఠశాలలో “కొర్ర జ్ఞానము”ను విషయముచే ఉపన్యసించెదరు.

మద్రాసు రాష్ట్ర ఆదిద్రావిడ మహాసభ:—

ఈసభయొక్క సమనాకండు సమావేశము జనవరి 8 వ తేది ఉదయము 9 గంటలకు గోకలేహులలో జి. వి. గాల్లె ఎం. ఎల్. సి. (నాగపూరు) గారి యధ్యక్షతన జరుగును. స్వామి సహజానంద (ఎం. ఎల్. సి.) గారు అచ్చనసంఘాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొబడిరి. రా. బి. ఎం. సి. రాజాగారు సభను ప్రారంభించెదరు.

రాజపాలు:— సర్ బోసన్ కే. కల్లికోలరాజా, టి. డిల్లీయు. పూతర్లు (వి. సి. ఎస్) గారు నేడు మద్రాసు వచ్చిరి.

గౌ. ఎ. రంగనాథం ముదలియారుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి డిల్లీకి వెళ్తులసభకు హాజరుగలను నల్లరి.

ఎస్. వి. రామమూర్తి, (ఎ. సి. ఎస్), జి. టి. బోగ్ (వి. సి. ఎస్) గార్లు ప్లాట్ఫార్మికికమిషను పరివర్తమున గత రాత్రి మద్రాసు విడిచి కలకత్తావారుగా డిల్లీకి వెళ్ళిరి.

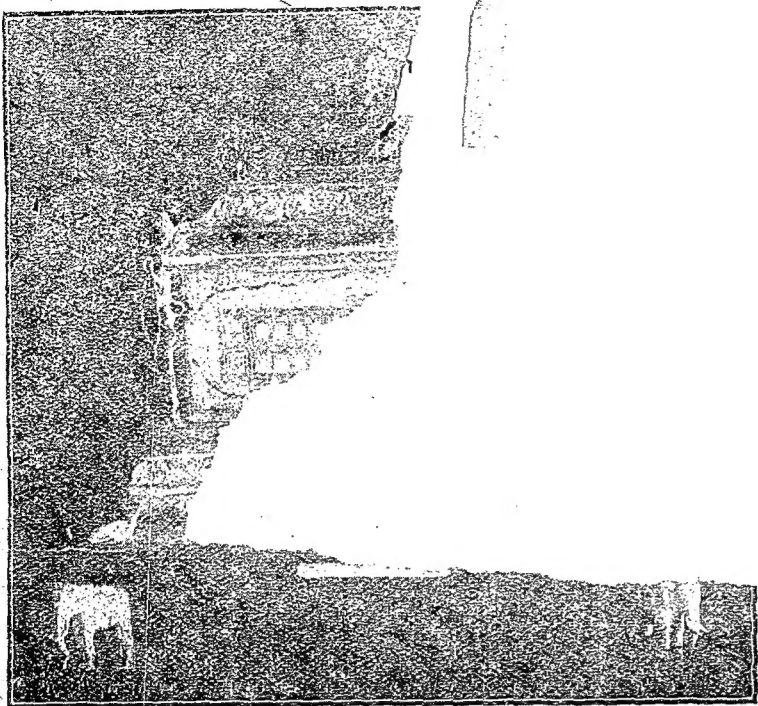
జిజ్ఞాసుగ్రంథమహారాజాగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి విజయనగరం వచ్చిరి.

సి. వి. కాలికోట్, ఆర్. సి. శ్రీవీగార్లు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయివారుగా డిల్లీకి వెళ్ళిరి.

డా॥ రిచర్డుబ్రిటన్ ఫోల్లుగారు సతీసమేతముగా నేడు మద్రాసువచ్చిరి. వీరు అప్పియోవోదేశములోని వియన్నాపట్టణ వాసులు. తూర్పుదేశములోని కళ్యాణిపట్టణమును హిందూదేశములోని బ్యాకింగు పద్ధతియును పరీక్షించుటకై వీరు పర్యటనము చేయుచున్నారు.

కాన్ కెట్లను తయారుచే
ఇండియన్ జ్యూయలరీ మా

నివ్వబడినది. డిజైన్లు తదితర
వివరములు కోరిన వెంటనే
తెలుపబడును.

ఆర్డర్లు తీసి పంపుటకు కమిషన్ ఏ జెంట్లు కావలెను. తక్షణమే ఉత్తరములు వ్రాయవలయును.

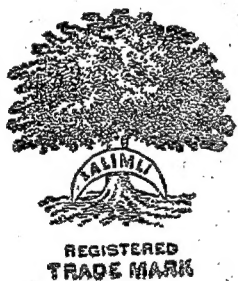
మంచి డోల్ వస్తువులను కొనువారలే
మంచి ఆరోగ్యమును పొందుదురు.

లాలింలీ లోహాలు
40 రకములు
వేరు వేరు
రంగులలో
లభించును.

మంచి డోలు దుస్తులనే ధరింపు డని డాక్టరు చెప్పెదరు.

లేడియెడల జబ్బులకు లోనగుదురు.

ఈ శీతకాలమునందు చలినుండి మంచి డోలుతో నేయబడిన లోహాల
కంటె యితరము లెక్కియు కాపాడజాలవు. మంచి లోహాలనే కోరిన,

LALIMLI
PURE WOOL

ఇండియా యం దంతటను వివిధరంగాలలో వివిధతరహాలలో
అతి చాక ధరలకు విక్రయింపబడును.

100% మంచి డోలు అని గ్యారంటీ గలిగియుండును.

సం	కొ రు లోహాలు (తెలుపు, ఇతర రంగులలో)	పొడవు	వెడల్పు	ధర
26	రు	3 0	1 1/2 0	7 10
26	రు	2 15	1 6	6 10
48	రు	2 1/2 0	1 0	5 2
316	రు	3 12	1 5	5 4
26	రు	2 15	1 6	7 0
26	రు	2 15	1 6	7 8
60	రు	3 0	1 6	14 0

Lalimli Agency--

Messrs. KAPURCHAND & Co.,

CHICKPET,

BANGLAUR CITY.

Manufactured only by

The Cawnpore Woollen Mills Company.

(Branch of the BRITISH INDIA CORPORATION Ltd.)

L. 276

P. O. Box No. 5.

CAWNPORE

సభ జనశబ్దము. బ్రహ్మపురస్థ ఆయుష్షు...
సభ సలంకరంచిరి.

ప్రప్రథమమున యథారీతిగా ధన్యంతరి ప్రార్థన జరుప
బడెను. తదుపరి అధ్యక్షులైన శ్రీ శేషశాస్త్రిగారు గీర్వాణ
భావయందు ఆయుర్వేద సనాతనధర్మములు, వైద్యక సమితి
యొక్క అత్యవశ్యకతను గురించియు విస్తరముగా యుపన్యసించిరి.
అధ్యక్షోపన్యాసానంతరమున అచ్చటయున్న వైద్యుల
యందు బ్రహ్మపురాయణార్వేదసమితి యని యొక సంఘము
సేర్పరచిరి. ఏకతప్తమితికి బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదరత్న కవరాజ
వధునూదన శర్మగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనిరి. శ్రీమాన్.
వైద్యశాస్త్రి కల్వలపూడి రంగాచార్యులవారిని ఉపాధ్యక్షు
లుగా యెన్నుకొనిరి. శ్రీ పూడిపెద్ది సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగా
రిని, కవరాజ వైద్యసాధశర్మగారిని మంత్రులుగా యెన్నుకొ
నిరి.

ఈ సమితివారు ప్రతి ఏకాదశి సాయంసమయమున 5
గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకు సమావేశమగుటకు తీర్మానింప
బడెను. తదుపరి సమితివారు, వెళ్ళుచి ముఖముంచి జరుపనుదే
శించుకొన్న ఈ మహాసంఘస్థాపకులైన శ్రీ శేషశాస్త్రిగారికి
సర్వకాలములయందు కృతజ్ఞులై యుండుటను గురించి యొక తీ
ర్మానము గావించబడెను. పీఠప ధన్యంతరి ప్రార్థనానంతరము
సభ జయజయధ్వనలతో ముగిసెను.

(పురవాసి)

కన్సర్వేటివునర్తము

రుగ్మి, జనవరి 4-కన్సర్వేటివునర్తమువారు తమ అధ
యములను నెరవేర్చెరుట. తమ యధికారములతోనే పించనలు
విధానమును ప్రారంభించెరుట. మన నందరము నర్తకపుజాతి
వారముని నిబిత్తుసోపానముల మరచిపోరాదు. పాశ్చాత్యవిక
కాంతి అనసరము కన్సర్వేటివు పక్షమునకు తెలియను.

అంతర్జాతీయ విద్యబిశేషప్రకారము అననసరమున
అయ్యధనాచుగ్గిరి విద్యార్థియగుతనని గోరయవచ్చును. సామ్రా
జ్యమునకు ముక్కువచ్చు ఏర్పాటుల చెంతకు ద్రెము అంగీకరించ
రట.

Wonderfull Astrological Office.

Mukteswaram.

శ్రీ రామరాజేశ్వరీ

జ్యోతిషాలయము

సరియైన జనకాలమునుండి నీన చారికి వారకఫలములు
బహునినర్తముగా వ్రాయుచు నెరవేర్చుచును. ఒకసూరు
వ్రాసిమానుడు.

వ్యవహారములను	రూ 1-4-0
వివాహకేసులను	రూ 2-4-0
పూజాకేసులను	రూ 3-4-0
యాయురమును	రూ 2-4-0
కురవాణి వారకమును	రూ 2-4-0
యోగినివాళిమును	రూ 2-4-0
5 ప్రశ్నలకు	రూ 1-4-0

తన ధన్యమున వివాహమును వ్రాయుచును.
శాస్త్రవిమర్శకులకును తెలియదు.

దైవజ్ఞుడు చావలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి

మత్తేశ్వరం, అవలూపురంధాలాళా, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఏకపరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టుటవలన ప్ర
ముండదు. రాష్ట్రములలోను కేంద్రస్థాన
ప్రజలకు సంపూర్ణ బాధ్యత చేకూరినగాని
మ మనుకూలముగ నుండజాలదు.

కాంగ్రెసు తీర్మానములు

కాంగ్రెసు తీర్మానములలో కెల్ల ముఖ్యమయి
గ్గర తీర్మానము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య
గ్యముగ మాత్రమే సూచింపబడెను.
లకు రాజీ గుదిరి, అధినివేశ
ఇండియా కొనగబడినను,
ను హిందూదేశము
కెనడా, ఆస్ట్రేలియా
గూడ అట్టి యాశ

యమును విడుచుటలేదు. తన యిచ్చవచ్చినపుడు
సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు
తనకు హక్కుగలదని, దక్షిణాఫ్రికా
చాటుచున్నది. ఈసంగతినే డాక్టరు బిసెంటుగారు
అమృతబజారు పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు
బలికిరి. అధినివేశరాజ్యములు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య
మునే అనుభవించుచున్నవని, బిసెంటుగారి తలంపు.
ఏలన ఈ రాజ్యములు స్వంతపు రాయబారులను
విదేశములలో నియమించుకొనుచున్నవి. ఇంగ్లండు
కును అధినివేశరాజ్యములకును సరాసరి సంబంధ
మేర్పడినది. గవర్నరు జనరలుగారిద్వారా ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరములను జరుపుకొనవలయు నను నియ
మము తొలగినది. అధినివేశరాజ్యములే యిటుల
మెలగుచున్నపుడు, హిందూదేశము సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యము గోరుట వితయా? జాతిమతసంబం
ధములేని హిందూదేశము అధినివేశ రాజ్యస్వాతం
త్ర్యము ననుభవించుట కెటుల సాధ్యమగునోయని,
తేబరు ప్రముఖ లొకరు ఆశ్చర్యపడిరి. తెల్లవారి
ఆధిక్యమే సామ్రాజ్యమున నిలిచియుండి, క్షేత్ర
సామ్రాజ్యమునందు రంగుజాతులవారి హక్కులు
నంతరీతముగనుండ నంతవరకు, భారతీయులు దీని
నాశించుట కెటుల వీలగును? అందుకనియే భారతీ
యుల కోర్కె న్యాయమయినదనియు, ఆత్మగౌరవ
ముగల దేశములన్నియు యిటులనే కోరుచున్న
వనియు, డాక్టరు బిసెంటుగారు బలికిరి. కాని గాంధీ
మహాత్ముడు సూచించినటుల, కేవలము తీర్మాన
ముల గావించి ప్రయోజనముండదు. తదర్థమై
భారతజాతి కృషి నలువలయును. బ్రిటీషు వస్తు
బహిష్కారము, సైమను కమిషను బహిష్కా
రము ఇందుకు సాధనములుగ సూచింపబడెను.
బ్రిటీషు వస్తు బహిష్కారము సులభసాధ్యము
గాదనియు, విదేశవస్తు బహిష్కారమును పూర్తి
జేసిన చాలుననియు, గాంధీమహాత్ముడు బోధించెను.
కాని కాంగ్రెసుసభవా రొకమారు తీర్మానించిన
పిమ్మట, ఆతీర్మానముల మంచిచెడుగుల గూర్చి
తర్కముగావించుట పాడిగాదు. తర్కముల కంతం
డదు. బ్రిటీషువస్తు బహిష్కారము నెటుల జరుపవల
యునో అందుకుదగిన మార్గముల సూచించుట కాం
గ్రెసుసంఘ కర్తవ్యము. ఈ విషయమై కాంగ్రెసుసం
ఘములు తమతమ యభిప్రాయములను తెలుపవల
యును. ఏయేవస్తువులను హిందూదేశము ఇంగ్లండు
నుండి తెప్పించుచున్నదో ఏయేవస్తువుల నెటుల
బహిష్కరింపవీలగునో విచారించి కార్యక్రమము

హించిరని విచారించుటకు, రాయల్ కమిషను నియ
మింపబడినది. ఇంతకన్నను వింతవేరుండునా? రిజ
ర్వడు శాఖలను మారిసుగారు రిజర్వడుగనే యుం
చిరి. శాసనసభవారి యధికార మేమాత్రము
వ్యాపింపకుండ కాపాడిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వమునందు
రెండు భాగములును విడివిడిగ నుండవలయుననియే
మారిసుగారి తలంపు. అట్టి తలంపును వారు నెర
వేర్చుకొనిరి. పేరుకు ద్వంద్వప్రభుత్వముగనున్నను,
రెండు శాఖల పరిపాలనమును ఒక్కటిగనే జరుగు
నటుల జూడవలయునని జెప్పినవారి సిద్ధాంతము
వీరికి నచ్చలేదు. అందుచే రెండు శాఖలకును కల
యికలుగకుండ వీరు ప్రయత్నించిరి. రిజర్వడు
శాఖల విషయమై శాసనసభవారు గోరిన రీతిని
ప్రవర్తించినచో, తమ నెవరును దూషింపకుండెడి
వారేనట. తమకు గల అసాధారణాధికారముల
ను పయోగించనిచో అందరును తమను
క్షామించెడి వారేనట. మారిసుగారు
దూషణభూషణములను పాటింపక, పార్లమెంటు
సభ వారు జెప్పిన చొప్పున స్వధర్మమును నిర్వ
హించిరట. అయినను తమ రాష్ట్రమునందు చాల
యభివృద్ధిజరిగెనని వీరుగొప్ప జెప్పకొనుచున్నారు.
వీరు గావించిన సంస్కరణములలో ఇరువురుమంత్రి
లకు బదులు మువ్వరను నియమించుట యొకటి. మం
త్రిలసంఖ్యను బెంచిన నేమిప్రయోజనము? ద్వంద్వ
ప్రభుత్వము నిలచియుండునంత వరకు ఎవరను
నియమించినను ఫలమొక్కటియే యగును. ద్వంద్వ
ప్రభుత్వము ప్రజలబాధ్యత నినుమంతయు వెంచలే
దనుట తెల్లము. మీదుమిక్కిలి పరిపాలనమును
వ్యయకరము గావించెను. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయులు
మాంటుఫర్డ్ సంస్కరణములతో సంతృప్తిజెంద
నందుకు గినిసిన నేమిప్రయోజన ముండును? ఆకా
రణముచేతనే భారతీయు లీనమయమున స్వయం
నిర్ణయాధికారము గోరుచున్నారు. మారిసుజోలు
వారు నూతనసంస్కరణముల కపార్థము గల్పించుట
కవకాశములేకుండ జేచుగోరు చున్నారు. ద్వంద్వ
ప్రభుత్వమును తొలగించినను, దాని స్థానమున
నిర్దేవమగు ఏకప్రభుత్వమును నియమించిన మాత్రా
న ప్రయోజనముండదు. కేంద్రప్రభుత్వమును నిరం
కుశముగనే నిలిపియుంచి, రాష్ట్రశాఖలను కొన్నిం
టిని కేంద్రప్రభుత్వము పరముజేసి, గవర్నరుగారి
అసాధారణాధికారములనికను హెచ్చుజేసి రాష్ట్ర

ప్రభుత్వ లక్షణములను వివ
రించి, అధికార దృక్పథమును తేటపరచిరి. వీరి
యుపన్యాసము మూడువంతులు ఆత్మస్తుతితో నిండి
యున్నది. ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలను, రిజర్వడు శాఖలను
వీరు పరిపాలించిన విధమును జూచిన, ద్వంద్వ ప్రభు
త్వపు ముఖ్యలక్షణము చెడకుండ వీరు బట్టుకువచ్చి
నటుల తెలియగలదు. సంయుక్తరాష్ట్రముల నెవరు
పరిపాలించినను, మంత్రిలను హద్దులలో నుంచిరి.
ఇట్టి బాధను సహింపజాలక చింతామణి, పండిత
జగత్ నారాయణ మంత్రిలు తమ పదవులకు రాజీ
నామా నియవలసివచ్చెను. మితవాదులయినను, వీరు
గూడ ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునుండి తప్పించు
కొని బయల్పడవలసివచ్చెను. ట్రాన్సుఫర్డ్ శాఖలకు
సంబంధించినంతవరకు, మంత్రిలను తాము తరుచుగ
నిరోధింపకబోయినను, అప్పడప్పుడు నిరోధింపవలసి
వచ్చెనని, మారిసుగా రంగీకరించిరి. సంస్కరణ
శాసన నియమముల ననుసరించి, మంత్రిలతో నేకీ
భవింపవచ్చు వారిని నిరోధించుట గవర్నరుగారి
విధియట. ఇక రిజర్వడు శాఖల విషయమున వీరి
యభిప్రాయమెద్దియో ఇంచుక గమనింపవచ్చును.
రిజర్వడు శాఖలను వశపరుచుకొనుటకు శాసన
సభలు జేసిన ప్రయత్నములను మాత్రము తా
మొంతమాత్రము సహింపలేదని, మారిసుగారు ఘం
టాపథముగ చాటిరి.

వీరిప్రసంగము గాంచిన శాసనసభ తంత
నిరుపయోగములో తేటపడగలదు. సంస్కరణశాస
నము రిజర్వడుశాఖల విషయమున శాసనసభల
కెట్టియధికార మీయలేదని వీరినమ్మకము. మారి
సుగారు సంస్కరణ శాసనమును నిరుపయోగము
గావించినటుల అనధికారులు విమర్శించిరట. కాని
అట్టిఖండనమును వారేమాత్రము అంగీకరించుట
లేదు. మాంటాగూగారు గావించిన ప్రసంగము
లలో రిజర్వడుశాఖల విషయమునగూడ గవర్నరు
శాసనసభకు బాధ్యత వహించినటులనే మెలగ వల
యునని సూచింపబడెను. దీనినిబట్టియే డా॥ బిసెం
టుమున్నగు నాయకులు కన్వేషనుల ద్వారా
శాసనసభలలో బాధ్యత పెంపొందునని భావించిరి.
ఇంగ్లండులోగూడ పార్లమెంటుసభలో నిటులనే
బాధ్యత పెంపొందెనని సాదృశ్యము జూపసాగిరి.
కాని, ఇట్టియాశయంతయు అడియాశ యయ్యెను.
మాంటాగూగారి మూహలను అధికారవర్గము

చేర్చుపవలయును. దురదృష్టవశమున కాంగ్రెసు వజ్రవారిదివర కీ తీర్మానము విషయమై ఎట్టిచర్య దీసి కొనకుండుటచే ప్రజలవిశ్వాస మడుగంటుచున్నది. ఇందుకుదోడు, యిటీవల జరిగిన అఖిలభారత పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమునందు బ్రిటీషువస్తువులను ప్రదర్శన ప్రాశస్త్య కవకాశమిచ్చుటచే, మద్రాసు గౌరవము మహాభారతనిభంగము వాటిల్లెను. గాంధీమహాత్ముడు గాంధీయము విమర్శనము న్యాయముగనున్న దనుటకునంది తలపోలేదు. ఇకనయినను బ్రిటీషువస్తు బహిష్కార క్రమమును కేవలము కాగితపు తీర్మానము గాకుం డుకాదు. జూడవలయును. హిందూ మహమ్మదీయ విశ్వాభ్యుత్థానము చాలా ముఖ్యమయిన దనుటకు నుండియములేదు. గాంధీమహాత్ముడు దెలిపినటుల భారతీర్మానము కేవలము సహనమును మాత్ర మే సూచించుచున్నను, హృదయ పరివర్తనమును ముఖ్యముగ కోరుచున్నది. అది గుడురుచో, అచిర కాలములో సఖ్యము బలపడి స్వరాజ్యమునకు మూలధారమగును. కలకత్తాలో జరిగిన మహమ్మ దీయ సభవారు గూడ సఖ్య తీర్మానము నామో దించిరి. ఉభయసంఘముల నాయకులును, దృఢ శ్రమయత్నముల గావించుచో విజయముగాంచగలరు. డాక్టరు అన్నాగిగారు శాంతి దూతలను పంపి ప్రజ లలో నుద్బోధము గలిగింపవలయుననియు, బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుకు జవాబుచెప్పట కిట్టి ప్రయత్న ముక్కురకు వచ్చుననియు, మహాత్ముడు హెచ్చరించు చున్నాడు. దేశపరిస్థితుల గాంచిన ఐకమత్యమువిష యమై కుతూహలము ప్రబలుచున్నటుల స్పష్టము గాకమానదు. ఇది మిగుల శుభచిహ్నము. నేటి వార్తల ప్రకారము హిందూదేశమునందు బ్రిటీషు వర్తక మెటుల క్షీణించుచున్నదో ఇండియా ప్రేషు కమిషనరగు ఎయిన్ సుకఫ్ గారు నివేదించినటుల, తెలి యుగలదు. మూడు సంవత్సరములలో 100 కి 10 వంతున బ్రిటీషువర్తకము క్షీణించెనట. యుద్ధమునకు పూర్వమునకన్నను యుద్ధమునకు బిమ్మట బ్రిటీషు వర్తకము ఇండియాలో తగ్గిపోయెననియు, అమెరికా, ఇర్లాండ్, జపాను, బెల్జియముల వర్తకము హెచ్చు ననియు, ప్రేషు కమిషనరుగా రేంథయు విచారించు చున్నారు. విదేశీయులు ధరలను తగ్గించుటచే, బ్రిటీషు వర్తకము పడిపోవుచున్నదని వీరి తలంపు. ఇట్టి సమయము బ్రిటీషు వస్తు బహిష్కారమున కనుకూలముగ నున్న దనుటకు వండియములేదు. అన్నిటికన్నను అవసరముగ కొన నున్నవివలసిన తీర్మానము పైమను కమిషను బహిష్కారము. దేశమున బహిష్కారము విషయమై జాబాపుగ నేకీభావము ప్రబలియున్నది. బొంబాయి లో జరిగిన బ్రాహ్మణేతరసభ వృత్తాంతము ఇండి యను నేషనల్ పౌరార్థుప్రతికలో ప్రచురింపబడెను. బహిష్కార తీర్మానమును వీరేకగ్రీవముగ నామో దించిరి. ఇట్టి స్థితిలో దీనిని ఫలప్రదము గావించుట కెల్లదును దీక్షతో బూనుకొనవలయును. నిన్నటి దినము కాలేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరి గిన బీచినభలో, బహిష్కారావశ్యకతను శ్రీని వాసయ్యంగారు ప్రభృతులు బాగుగ నిరూపించిరి. పైమను కమిషనుకు సంబంధించిన గ్రాంటును త్రోసి వేసి సెలెక్టుకమిటీ లేర్పాటుగాకుండ జేయుట కున్న మంత్రులను పడగొట్టుటకును, దేశక్షేమ మునకు భంగకరమని వర్కింగు కమిటీవారు నిరూ

పించిన చట్టములను ప్రతిఘటించుటకును మాత్ర మే, కాంగ్రెసు పక్షమువారు శాసనసభలకు పోవ లయు ననియు, ఇతరసమయములందు తమ స్థాన ములను ఖాళీగ నుంచవలయుననియు, మద్రాసు కాంగ్రెసు తీర్మానము స్పష్టముగ చెలుపుచుండ, ఇతర పనులకొరకు శాసనసభలకు బోవుట ధర్మము గాదు. భారతీయుల నిశ్చయమును ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసి, తెల్లకమిషనుతో తమకు బనిలేదని చెప్పట కింతకన్నను అనుకూలసమయము లభింప బోదు. అందుచే కాంగ్రెసు తీర్మానములను నిష్కర్షగ కొనసాగించుట కాంగ్రెసు సభ్యుల పరమధర్మము. కాంగ్రెసు తీర్మానముల నాచరణలో బెట్టనియెడల, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ క్షీణించుట నిశ్చయము. అట్టియవాంతరము వాటిల్ల కుండుగాక! బహిష్కారోత్సాహము చల్లబడిన పిమ్మట పైమనుకమిషనువారు తమపనిని ప్రారం భించి రని లండను టైమ్సుసూచనబట్టి గ్రహింప వచ్చును. ఇట్టియెత్తులకు ప్రజలుగాని వారిప్రతినిధు లుగాని లొంగకుండుట ముఖ్యవశ్యకము.

నికరాగ్యువా

నికరాగ్యువాలో అమెరికా మెలమెల్లన స్థావర మేర్పరచికొని దానిని సంరక్షక స్థానముగజేయ జూచుచున్నది. ఆదేశమున లిబరలులకును కన్సర్వే టీవులకును మధ్య తగాదాలు కలవు. ఇరుపక్షముల కును జరిగినపోరాటములో కన్సర్వేటీవులు జయించి పరిపాలించుచుండిరి. అప్పటినుండియు అమెరికను పైన్యములు స్వీయక్షేమమును కాపాడుకొను మిష మీద నికరాగ్యువాలో నిలిచియున్నవి. లిబరలు నాయకుడగు సాండినోనేనాని మాత్రము లొంగి పోక మరల తనప్రాబల్యమును స్థాపించుకొన జూచు చున్నాడు. దీనివలన అమెరికా జోక్యము తీసికొను టకు మరింత అవకాశము లభించినది. అమెరికా పైన్యములు కన్సర్వేటీవులకు తోడ్పడుచున్నవి. వీరి నొకదళము సాండినోగారున్న ప్రదేశమునుముట్ట డించుచున్నది. మరికొన్ని పైన్యములు అమెరికానుండి బయలుదేరుచున్నవి. నొకాదళ భటులు బయలుదేరు చున్నారు. అమెరికను వాయువిమానములు సాండి నో పైనికులపై బొంబుల గురిపించుచున్నవట. అమె రికా నలుపుచున్న యుద్ధమునకు తగిన హేతువు గనుపింపదు. నికరాగ్యువా యందలి అంతఃకలహ ములను అక్కడివారికే వదలిపెట్టిన బాగుండెడిది. అమెరికా యుక్తపక్షము వహించి పనిజేయుట బట్టి నికరాగ్యువా స్వాతంత్ర్యమును అమెరికా ఏదియో పేరుబెట్టి అవహరించు నని తలంచుట కవకాశ మేర్పడినది. అమెరికా గూడ ఇంపీరియల్ భావము లచే ప్రేరేపింపబడు చున్నదనుటకు సందియ మే ముండును?

మిస్ మేయో దూషణ

భారతీయులను మిస్ మేయోగారు దూషించి నందుకు ఫలముగ, పాశ్చాత్యదేశములలో అసత్య ములనేకములు వ్యాప్తిగాంచుచున్నవి. ఇట్టి అసత్య ప్రచారము నాపివైచుటకు, సరోజినీదేవిగారిని అమెరికాకు రమ్మనమని ఆహ్వానించినటుల తెలియుచున్నది. ఈసంగి సరోజినీదేవికన్నను సమర్థ లింకొకరుండరనియు, అందుల కామె కవకాశ

మిచ్చుట మేలనియు, గాంధీమహాత్ముడు “ఇండియా” పత్రికలో వ్రాసెను. దక్షిణాఫ్రికా వలె అమెరికాలోగూడ సరోజినీదేవి ప్రచారము వలన, తెల్లవారి దురభిప్రాయములు దొలగునని మహాత్మునకు నమ్మకముగలదు. రవీంద్రుడుగూడ, మిస్ మేయోగారికి భారతస్త్రీలే తగిన రీతిని ప్రత్యు త్తరమియవలెనని గోరుచున్నారు. జాతీయనిర్మాణమునకు స్త్రీలు విశేషముగ తోడ్పడినగాని ప్రయో జనముండదని రవీంద్రుని తలంపు. అసత్యములను బలికే ఒక జాతీయొక్క గౌరవమును చెడగొట్టుట కన్న పాపము వేరుండదనియు, అట్టిపాపమునకు మిస్ మేయోగా రొడిగట్టికొనిరనియు, భారత స్త్రీల శీలమునుగూర్చి అసత్యములను వ్రాసిరనియు, రవీంద్రుడు తేటపరచెను. గాంధీ, రవీంద్రుడు ము న్నగు నాయక శ్రేష్ఠుల జీవితములవలన విదేశము లలో హిందూదేశముపట్ల నదభిప్రాయము వ్యా పించుచున్నది. దానినెటుల నయినను భగ్నపరచు టకు, ప్రతిపక్షులు మిస్ మేయోగారిని సాధనముగ నుపయోగించిరి. కాని, మేయోగారి ప్రచారము పాశ్చాత్య నాగరికమునకు మేలొనర్చుటకు మార్గ, మిగుల హాని గలిగించెనని, త్వరలో దెలియ గలదు.

అమెరికా : యుద్ధబహిష్కారము

అమెరికా కార్యదర్శి చేసిన యుద్ధబహిష్కార సూచన ఇంగ్లండుకుగూడ బుంబబడెనుగాని, బ్రిటీషు అభిప్రాయమును కెల్లాగుగారు కోరియుండలేదు. బ్రిటీషు పత్రికలు ప్రతికూలముగ వ్యాఖ్యానముల గావించుచున్నవి. అమెరికా సూచనలు ఆచరణ యోగ్యములు గావని, మార్నింగు పోస్టు పత్రిక చాటుచున్నది. కన్సర్వేటీవుల ఆశయములను చెలు పుచు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యరక్షణమునకు భంగముకలి గించుచోమాత్రము, ఆయుధబలమును తాముతగ్గిం జాలమని బాల్కువినుగారు ఖండితముగ బలికిరి. పైని కులకు యంత్రసామగ్రి సధికముగ సమకూర్చు టకు ఇంగ్లండులో ప్రయత్నములు జరుగుచున్న టుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి ఇంగ్లండును అమె రికాయు యుద్ధపరికరముల విషయమున పోటీపడు చున్నటుల గనుపించుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో యుద్ధ బహిష్కారమును అమెరికా గోరుట హాస్యాస్పద ముగ నుండదా? ముందుగ పాశ్చాత్యజాతుల హృదయము మార్పు జేందవలయును.

త్రివేణి

కోవలెన్నె రామకోటీశ్వరరావు పంతులు గారి సంపాదకత్వముక్రింద వెలువడిన “త్రివేణి” పత్రికను కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. ఈపత్రిక సంవత్సరమునకు ఆరుమారులు ప్రచురింప బడును. ప్రథమ సంచిక ప్యాసరాజముల తోను సుందరమగు చిత్రపటములతోను విరాజిల్లుచు చదువుట కెంతయు మనోహరమై యుండుచున్నది. భక్తిజ్ఞానకర్మలను త్రివేణి కీపత్రిక చిహ్నమైయుండు చున్నది. వీనికి బాహ్యరూపము లగు కళ వాఙ్మయము సంబంధించిన జ్ఞానమును వ్యాపింప జేయుటకు త్రివేణిపత్రిక సంకల్పించినది. హైద్రాబాద్ ప్రజోధపు నానారూపములను ప్రజలకు తెలియజేయుట యీపత్రికతలంపు. ఆంధ్రదేశ ప్రజోధముగూర్చి సంపాదకుడు వ్రాసిన వ్యాసము ఆంధ్రే

౧ నిజస్థితిని తేటపరుపగలడు. సుప్రసిద్ధులగు జినరాజుదాస, శ్రీనివాసయ్యంగారు, కజిను, ధగల్ రాంకుమార్, డి. బి. రామచంద్రరావు, రామదాసు పంతులుగార్ల వ్యాసములు పాఠకులకు మిగుల రుచికరముగనుండు నని ప్రత్యేకించి తెలుప సక్కరలేదు. అన్నపూర్ణాదేవిగారిని గూర్చి గాంధీ మహాత్ముడు మాగంటి బాపిసీడుగారికి వ్రాసిన లేఖ యొక్క ప్రతి వ్రాసినరీతిని ముద్రింపబడెను. చారిత్రిక, రాజకీయ, స్థాంఘికాదివ్యాసములే గాక ఆంగ్ల పద్యములుగూడ త్రివేణికి శోభ నొసగుచున్నవి. ఎ. వి. వి. సుబ్బారావుగారు వ్రాసిన సావిత్రి సత్య పంతులచిత్రపటము కళాచాతుర్యమును గనుపఱచు చున్నది. హక్సులీ వెస్సువారి అచ్చుకూర్పు గూడ పత్రికాసౌందర్యమున కెంతయు తోడ్పడుచున్నది. ఇట్టి మనోహరమగు పత్రికను ఆంగ్లభాషలో ప్రచురింపగలిగిన రామకోటిశ్వరరావు గారి నభినందించెదము. సంవత్సరపు చందా అయిదురూపాయలు. పత్రికవలయువారు వెపరీ, మద్రాసునందలి త్రివేణీ కార్యస్థానమునకు వ్రాసిన, బడయగలరు.

మోటారు ప్రమాదము

నిన్నమధ్యాహ్నము పూనమల్లివైకోట్టు (ఎగ్మూరు) వ
డ్డనున్న క్రొత్తపం తెనమీద నొక మోటారుబస్సు పోవుచుండ
గా మరీయొక ప్రైవేటుమోటారుబండి ఎదురుగా వచ్చి
బస్సును డిక్కినను. ఇందువల్ల బస్సులో నున్నవారికి గాయము
లుతగిలెను. డిక్కిన ప్రైవేటు మోటారుబండి ప్రక్కనున్న
రైలుపట్టాలమీదికి ప్రోసికేయబడెను. బస్సులో గాయములు
తగినవారందరు ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోబడిరి. ప్రైవేటుమో
టారుబండి యొక్క డ్రైవరు వెంటనే అప్పటినుండి తప్పించుకొ
ని పారిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఈబండిలో ప్రయాణము
చేయుచుండిన యొక ముసలివానికి తీవ్రమగు గాయము తగిలి
నందున పీసినీగూడ ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి.

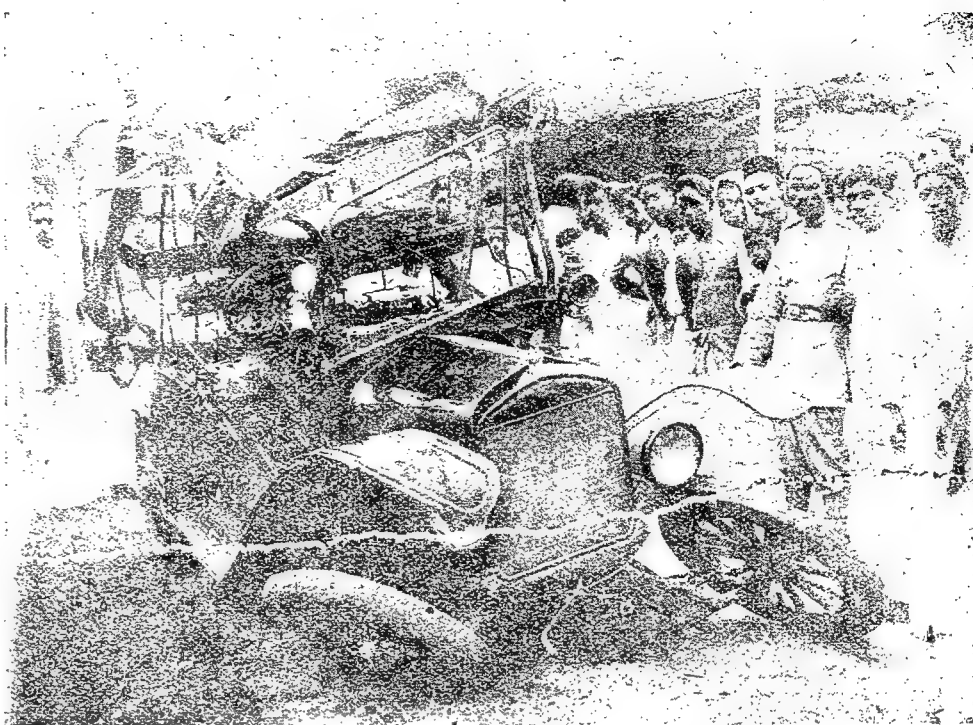
ఈ నెల రెవ లేదినాడు రాయపురం పాల్వేరూ డిపోవ
ద కోడ్డుపాక నొక మోటారులారీ పోవుచుండగా దానివెనుక
ప్రక్క నెక్కియున్న చింగభావ్యం అను బిరియేట్ల బాలిడొక
డు క్రిందికి దుమికినందున నెలడు తీవ్రమగు గాయము ములతో
'నెంట్ల' మరణించెను.

నీటమునిగి మరణించు :— ఈనెల 4 వ తేదీనా
డు రాయపురంజనుపత్రి సూచించినదెంబు బా|| మత్తై ను
గారి మూడేడ్లయన్నగల కమారుడు, గృహారణిలో తోడి
సోదరులతో నాడుకొనుముడగా ప్రకృతమనస్స మూడనుగులలో
తుగల నీటిమందులో పడిపోయెను. జగ్గరంపువారందరు బా
లుని బడుటచేసి దీని బానికి యూపిస్తవచ్చుట కనేకచిత్తోపా
యములు చేసిరి నాని కార్థములేక పోయెను.

అంబా మాతామహా కింబుననే దా|| సూర్యైశ్వరగారి 16.
యేండ్లకుమాత్రాదాక బ్రాహ్మణుల బ్రాహ్మబాహి కిందపడి మర
జిందను.

[illegible]

మదరాసునందు మొట్టొక్క ప్రమాదము

పూనమల్లి హైరోస్థునందు మొన్నటిదిగము రైల్వే ఓవరుబిడ్డివద్ద ఒకమోటారు బస్సు మోటారుకారు డీకొనినవి. 1. మోటారుబస్సునకు ఎక్కువప్రమాదము కలిగెను. 5 గురుప్రయాణియు ఆస్పత్రిలో నున్నారు.

మోటారుకారునకుగూడ మోషయిన చెబ్బలు తగిలెను. దైవరగపడలేదు. (ప్ర. పో. పే.)

సినిమా పాఠశాల సంఘము

సంఘసభ్యులగు ఎం. ఎం. గ్రీను, సర్ ఇబ్రహీము హుసేను బాదరు, డి. బి. టి. రంగారావు (అధ్యక్షులు) కర్నూల్ క్రాఫర్డు, జె. కోటమనుగార్లు (క్లర్కులు) కె. సి. నియోగిగారు (వైద్యక పరిశోధక పరిశోధనాధికారులు)

[పె. పి. పి.]

గంగాపురము, శిల్పములు

౪) శేషాదిరమణ కవులు

నిజము రాష్ట్రమునందుఁ గల ప్రతి గ్రామము కొంచెము నొక్కయొక దేశవర్తిత్రమునకు సంబంధించినది. చరిత్ర ప్రసిద్ధము లగు ప్రాచీన గ్రామములలో గంగాపురము గణనీయము. ఇది మహాబాబు మండలములో బాదెపల్లి షేకునకు నాలుగుమైళ్ల దూరములో కలువకు రి పొవుకొడ్డు ప్రక్క నున్నది. చరిత్ర ప్రసిద్ధమున నీ గ్రామమును మేము ఈసంవత్సరము వేసవి నెల శ్రులలోఁ బదిరోజులఁడి తృప్తిదీర సందర్శింపఁ గలిగితిమి. పూర్వకవిశేషముల నిటఁ గొన్ని వ్యాసములలోఁ దెలుపుదుము. పూర్వకాననములలో నీ గ్రామమునకు కేశవపట్టణమును నామము కనబడుచున్నది. గంగాపురమును పేరెపుడు వచ్చినదో నిర్ణయంప నాధారములు కానరావు. దాదాపుగా గ్రామములో నున్న కాననములన్నియు పది పదునొకండు శతాబ్దములవాటి వచ్చిన చాళుక్యులవయఁ దత్సమంతులవిగా నున్నవి. గ్రామము చుట్టుగల విగ్రహములకు ఆలయచిహ్నములకు కాననము లకు మితిలేదు. నాలుగైదు శతాబ్దములవాటి తేనుగులిపికానన కేశవము మా కొకయింటి యరుగులోఁ గనిపించినది. కొలఁది వర్ణములుమాత్ర మండంబుచేఁ జరిత్రసాధనము లందు లభింప వచ్చును. చిక్కినంతలోఁ గళ్యాణపురాదీశ్వరఁడగు త్రిభువనము బ్రహ్మ కాననము లేకున్నదుగ నున్నవి. కందురుపాలకఁడగు తెలప దేవునియొక్కయు నతనిపుత్రుఁడగు పెర్యాడిదేవునియొక్కయు కాననములుగూడఁ గనిపించినవి. సాధారణముగాఁ జాళుక్య కాననములన్నియుఁ గన్నడ భాషా మయము లె. ఈ గ్రామములో నున్న కేశవాలయము సందర్శింపఁదగియున్నది. ఈ యాలయము చుట్టును కొలఁగిడవంటి వికాలమున ప్రాకారము గలదు. మధ్యమధ్య బలిష్ఠములగుబురుజులు గలవు. మిగిలినెత్తెన ప్రదేశమునందీ యాలయము గట్టఁబడుటచే దూరమునకుఁ గూడఁ గనిపించుచుండును. ఆలయము మిక్కిలి శుభ్రమైనది. అంతయుఁ జాళుక్యశిల్పము. సాధారణముగ నిజము రాష్ట్రములోఁ గనిపించు ఆలయములకు స్థూలదృష్టితోఁ గాక తీయశిల్పములనియు చాళుక్యశిల్పములనియు రెండు తెగలఁగ విభజింపవచ్చును. పశ్చిమ చాళుక్యుల కాలమునందుఁ గట్టఁబడిన ఈ యాలయము శిల్పమునఁ బేరెప్పికగన్నది. కొలనుపాక, పాను కల్లుశిల్పములకు దీనికి బోలికగలదు ఆలయ ప్రాకారము చుట్టు చుక్కబడిన ఏనుగుల వివిధ వివరములు జూచి తీరవలసినది. అతొవస్తులు మకరతోరణములు వివిధవాద్యములు ఆవరణము చుట్టు మనోజ్ఞముగా నున్నవి. ఈ ప్రధానాలయమునకు నాలుగువైపుల నాలుగు చిన్న దేవాలయములు గలవు. యీ నాలుగుంటిని కలిపి యొక ప్రసారిగోడ యీమధ్య పెట్టబడినది. ఈ ప్రసారిలో ఏదేనిమిది కాననకొకకలములు గనిపించినవి. మొత్తమునొక భిన్న విగ్రహములతోను కాననశిలలతోడను ఈ యాలయము పూర్తిచేయబడిన దనుట సత్యేతరముకాదు. ఈ ప్రసారి చుట్టు వికాలముగు ఆవరణముగలదు. అందు రెండు జీర్ణాలయములు శుభ్రతరమైన యొకకొనేరు గలవు. మహమ్మదీయ దండయాత్రలలోఁ బలుమా జీయాలయము యాపునాశపడినది. శిల్పము పాడైనది. సానితులు భక్తివిశ్వాసములతోఁ బునః ప్రతిష్ఠల గానించి పాతశేషభాగములఁ బూర్తిగావించుటచే నంత మాత్రమేని యాలయమును సందర్శింప వీలుకలిగినది. ఈ త్రేత్రమహిమను దెలుపు గంగాపుర మాహాత్మ్యము అను పద్య కావ్యము ఇరువది సంవత్సరముల క్రిందటికల కన్నదని యాచిన వాడు చెప్పుచున్నాడు. ఇపు డాగ్రంథమంతరించినది ఈ యాలయమునందుఁ బ్రాద్భూరికాఖయందుఁ దక్క సంపూర్ణమును తెలకానన మొక్కటి లేదు. అన్ని పగులగొట్టఁబడినవి. గ్రామము చుట్టుపట్టుల నెందుఁ గాంచినను కాననము లసంఖ్యాకములగఁ గనిపించుచున్నవి. చాలవల కందుఁ బశ్చిమచాళుక్య తొమ్మిది యన త్రిభువనముల్లని కన్నడ కాననములి.

కేవల ఆర్ష మతసంబంధ మగు చెన్న కేశవాలయమే గాక నిండఁ బెక్కు దేవాలయము లీ గ్రామపరివరమునఁ గలవు. అందొకఁడగు శివస్వామ్యాయము ప్రశంసాపాత్రము. ఊరిచుట్టును కలదకము కొలనురు కనిపించుచున్నది. భూమి త్రవ్వనపుడు మూతులు త్రవ్వనపుడు కాననశిలు చిత్రవిగ్రహము జంతులు పెడంబుడంబుచే నీస్థలప్రతిష్ఠ కేవలచాళుక్యుల నాటిది కానిదియనఁ జిరకాలమునుండి యీ ప్రదేశము చిత్రరంగమై యిప్పటికీ విస్తృతస్థితికి వచ్చెని మిఁదఁ జెప్పినోపు నంతములవలన నెఱుంగవచ్చును. ఈ త్రేత్రమునకు బాధ్యమహాయుగమునకుఁ దెలిపి సంబంధము గలదు. చాళుక్యులు బాధ్యమతాభిమానులయన కాళమున నీ త్రేత్రమునందు నెలకొల్పఁబడిన స్తూపములు ధర్మచక్రములు బుద్ధుని పాదములునుగూర్చి యింకొక వ్యాసమున, బుద్ధుని యీ త్రేత్రమహిమయుం బురాతనాన్నత్యము పాతకమునోరములకు నివేదింప నున్నారను.

యేరకము నగియైనను యెంతనైజుతో
కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి!

నవరంబుగారు, నీమవెండి, పుష్కరాగములు, కౌపులు, నీమకమల
ములు, పచ్చలు, వైడూర్యములు మొదలగు వాటితో తయారు చేయబడిన
నగలు వారివారి అంతుస్తునకు తగినవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. మరియు
పలురకముల అందమైన వెండిసామానులుకూడ గలవు. హాజరులో లేనివి
ఆర్డరిచ్చిన సకాలమున తయారుచేసి పంపబడును.

కోటా. మునిరత్తంశెట్టి అందు నన్ను, నగలవర్తకులు,

217, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కాన్మన్ శాండిల్ సొపు నెం 1

కాన్మన్ కాంటో సోఫ్ర మంచినుపాసగలది. మార్వకర మైనది. కాన్మన్ కాంటో సోఫ్రనుపయోగించువారు విశల తృప్తినిందురుని చెప్పగలము. స్నానమాచరించిన పిమ్మట విక్ష్లి మనోహరముగానుండును. ఇతరజుమ్మలనూదిగా ఎక్కి నుకుమరికేరమున కెనను, ఎక్కి హానినిగల్గించక, మాఖమునకు అందమును, వర్షమునకు పుష్కరితమున గల్గించుటకు తోడ్డును.

కానునన్ కాండిట్ సోమ్ర పరిమితిపవశేయమనీ, నిర్మలమైనవీ. విల్ల వనవియు, మంచి
వియునగు పదార్థము మాత్రమే లభించు చేర్చబడును. పబ్బలకొల్లు నిర్మలకర్మమునకు, మనో
హరముగలిగించుటకు అగ్రస్తాన మాక్రమించినవ. మోరు దానిని ఉపయోగించిన, కేమింతురు,
కాఫింతురు. మంచివగువులనే కొనుదురు.

కాన్మన్ సాండిల్ గొప్ప శ్రేష్ఠమైనది

Sole Distributors & Wholesale suppliers **National Chemical works.**
51 Bunder Street, MADRAS.

51 Bunder Street,

MADRAS.

నేత ములు పరీక్ష చేసి నులోచనములు,

గ్రామంలోగా యివ్వగల సమస్యలు

వి.యస్.శాస్త్రి & సన్స్

ತೆನ್ನಾಲಿ.

ది ఆంధ్ర ఇక్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యసాగము:—మచిలీపట్నము, సాపితము 28-8-1925.

మౌనజిగు ^{విధి} దెక్కలు:—దాక్కరు కోకా అహోబలరావుగారు.

23 మానములలో అద్భుతమైన ఫలితములు

ఇంతివక్కు వచ్చిన భీమావరభానుల విలువ రూ॥ 15 లక్షలు వేగా

ఇంతవరకు జారీ చేయబడిన భీమాపట్టాలు విలువ రూ. 10 లక్షలు సగా

భీనూ చేయదలచిన ఆంధ్రసోదరులారా. దూరపుకొండలు నునుపు

పై ఫలితములు గమనించి భారతదేశ వివిధ ప్రాంతములయందు నివసించు ఆంధ్రవాదయులందఱును యీ ఆంధ్ర
 సంస్థను ప్రోత్సహించుదురగాక. విజయమును కార్జునద్రోహి బ్రాహ్మణులను, పలుకుబడిగల మంచియోజనము కావలెను.

వ. 4130.

య. రమిలి మంగయ్య, కార్వగర్రి.

పంజాబీ వాళ్ళ ముఠా తూ. కుంభాకర్ణి ముద్రాపదమును
కం. పంజాబీ వాళ్ళ ముఠా తూ. కుంభాకర్ణి ముద్రాపదమును

६ ० ३

సరసము.

Adiantum

ఉ-ది-త-ము

నానావిధముల రీతిల్లదు
అట్లు లేక వివరముగాను చెప్పుచును.

[ప్రొఫెసరు రామకృష్ణ శర్మ]

7

Figure 6

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮೌಖಿಕತೆ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

భూస్వాములకు పారిశ్రామికశాఖ వారొనర్చేడి సహాయము

అందుకు చెల్లించవలసిన రుసుములు

(గవర్న మెంటు ప్రకటన)

భూస్వాములు పారిశ్రామికశాఖవారిచే సహాయమును పొందుటకై వారు చెల్లించవలసిన రుసుములను గూర్చి వ నిబంధనలు మొట్టమొదట 1909 సం॥ మార్చి నెలలో ప్రకటించబడి యుండెను. ఈ నిబంధనలకు దరిమిలాను అనేక మార్పులు గావింపబడి 1924 సం॥లో అంత్యపరంగా గావింపబడినది. ప్రస్తుతపు రుసుముల కట్టుకతికముగా నున్న పనియను వానిని తగ్గించునెడల యాశాఖవారి సహాయము యొక ననేకలకు గూడ లభింపగలదు. ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయబడినందున, పారిశ్రామిక డైరెక్టరు గారిలో శాలోచించి ప్రభుత్వమువారు యాక్రంద వివరింప బడిన ప్రొత్తరేట్లను నిర్ణయించిరి. సహాయము పొందిన పార్టీ వద్దనుండి యేవిధమున కాపాట్ దీపాజ్ఞలు మొత్తమును తీసికొన బడదు. కాని యొక్కవ లోకునకు నూతనము ప్రవృత్తులను కలగ గల సవ్వమునకు పరిహారమిచ్చుటకు ఆపార్టీ పూర్వీకము వ్రాసియున్నవలయును. లాభకరముగాని నూతనము ప్రవృత్తులను యెడల చెల్లించబడిన రుసుములు ప్రభుత్వమువారిచే తిరిగి వాసము చేయబడదు. కాని పనిముట్లను ఆయాసలముల కింపుట కను ఖర్చులను మాత్రము పార్టీ భరించవలయును.

ఈ శాఖవారికి చెందిన చెరుకగడ మిల్లులను యొజనను లను అద్దకతీసికొనటకు డైరెక్టరుగారు శాన్సిలేట్లను నూచించి యున్నారు. ఈ శాన్సిలేట్లను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇప్పుడు సవరణ గావింపబడిన నిబంధనలు ఫోర్మలెంటు షార్టీ గెజిటులోను అన్ని జిల్లా గెజిటులలోను ప్రకటింపబడును. తగ్గింపబడిన శాన్సిలేట్లు 1927 సం॥ అక్టోబరు 1 వ తేదీనుండి ఆమ లులో నుండునని.

రేట్లవివరములు

- (1) స్థలపరిశీలన చేసి సలహానిచ్చుటకు రుసుము ఐదుకట్టి శేటు రూ. 15. (క్రా త్తరేటు రూ. 10.
- (2) స్థలపరిశీలన—పూర్వపు శేటు రూ. 15. (ప్రస్తుత పురేటు రూ. 10.
- (3) ప్లానులు తయారుచేయుటకు—పూర్వపురేటు రూ. 15, (ప్రస్తుతరేటు రూ. 10 (యారేటు రూ. 1250లకు లోబడిన యంత్రసామగ్రిని స్థాపించునపుడు యారేటును వసూలుచేయ బడదు.)
- (4) యంత్ర సామగ్రి నెలకొల్పుటకు యంత్రసామగ్రియొక్క ఖరీదులో 100 కి రూ. 2 నొక వసూలు చేయబడును.
- (5) నిత్యవిధిగా చేయబడు మాడుకరిఫీలకు రుసుము పూర్వరేటు రూ. 15 (క్రా త్తరేటు రూ. 10. (యంత్రముల మరమ్మత్తులు తప్పింపబడెదల రెండువ ర్షాయములు మాత్రము చార్జీ లేకుండా మరమ్మత్తుల సహాయ ము చేయబడును)
- (6) యంత్రపరిశోధకుడు ప్రత్యేకించిపేరికెచబడినయె డల ఒకవర్షాయమునవచ్చునందుకు రుసుము రూ. 5. నూపకనై జరగవచ్చిన యెడల ఒక్కొక్కవర్షాయము రూ. 75-00. (శాన్సిలేట్ల మార్పుచేయుటలేదు)
- (7) పాతాశగంగ గొట్టములను శోధింపజేయుటకు శే ట్టులకు రవానా రుసుము పూర్వరేటు రూ. 12-8-0, (క్రా త్తరే టు రూ. 7-8-0 (దరఖాస్తుదాడు దరఖాస్తు మంజూరి అయి న పదిదినములలోగా సదురు ఛాఫన సామగ్రిని శోధింపజేయు నకు చేర్చుకొనవచ్చును.
- (8) కూలీల సహాయముతో శేలలోనికి దింపబడు పా తాశగొట్టములను దింపుటకు శోజ 1కి చార్జీ పూర్వరేటు రూ. 2-8-0, (క్రా త్తరేటు రూ. 2 (పరికరములను పదునవేయుటకు ప్రత్యేకచార్జీలు చేయబడవు.)
- (9) కూలీలసహాయముతో పనిచేసెడి పాతాశగంగ గొ ట్టములను మాసవారిగా అద్దకతీసికొనెయెడల నెల 1కి పూర్వరే టు రూ. 60 (క్రా త్తరేటు రోజు 1కి రూ. 2 నొక ఒకమాసము నకు రూ. 40. నూడుమాసములకు పూర్వరేటు రూ. 160, (క్రా త్తరేటు నెల 1-కి రూ. 40 నొక మాడునెలలకులోబడి ఒక నెలకు వించిన కాలపరిమితికి రూ. 100 కు వించని బాడుగ వసూలు చేయబడును.
- ఆరుమాసములకు పూర్వరేటు రూ. 300, (క్రా త్తరేటు నెల 1-కి రూ. 40 నొక ఆరునెలలకు వించని కాలపరిమితికి రూ. 200 కు వించని బాడుగ వసూలు చేయబడును.
- (10) శోజ 1-కి చార్జీ పూర్వ రేటు రూ. 4 నొక రూ. 20 కు తక్కువకాని మొత్తము వసూలుచేయబడును.

3421

తైలములను రుద్ది

మీ ఉడుపులను ఏల పాడుచేస్తు కొనెదరు?

“కు రె యి న్”

జిడులేని నివారిణి. ఇది

తా మ ర ను

అద్భుతముగా తక్షణమే కుదుర్చును.

ఒకసారి ఉపయోగించి మీరునిజమును గ్రహింపుడు. మా అద్భుతబోషధముల క్యాట లాగునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు ఆంగ్లమునందే వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co.,
BOMBAY 4.

ఏల
నెగరోగముచే బాధ నొందుచున్నారు?

మా అత్యద్భుత నివారిణి యగు

“గె న్”

వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తులకు అమోఘమైన గుణమిచ్చినది.

మీ విషయమును గురించి వ్రాసిన మీరేది పుచ్చుకొనవలసినది నలహా నిత్తుము. మా అత్యద్భుతబోషధముల జాబితా గల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు. ఆంగ్లభాషయందే ఉత్తరము లను వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co.,
BOMBAY 4.

(క్రా త్తరేటు రూ. 8 నొక రూ. 15 కు తక్కువకాని మొత్తం వసూలుచేయబడును.

(11) సిక్కుకోడే యంత్రములను స్థాపించుటకు నెల 1-కి పూర్వరేటు రూ. 100 (క్రా త్తరేటు రూ. 75. మూడు మాస ములకు పూర్వరేటు రూ. 250, (క్రా త్తరేటు రూ. 10 . ఆరు మాసములకు పూర్వరేటు రూ. 450, (క్రా త్తరేటు రూ. 400.

(12) రాళ్లను పగలగొట్టు యంత్రము 1-కి పూర్వరేటు రూ. 15, (క్రా త్తరేటు రూ. 10. మరి యొక్కొక్క యంత్ర మునకు పూర్వరేటు రూ. 7-8-0, (క్రా త్తరేటు రూ. 7-8-0

స్ఫోటకమువల్ల చనిపోవద్దు!
సిల్వర్ స్వీట్ ను వాడుడు!!

స్ఫోటకము వచ్చిన దినముననుండియే సిల్వర్ స్వీట్ ను నేవించిన, ఎట్టి ఆయానము లేకుండా నయముగను. మచ్చలు ముఖమున గాని శరీరము మీదగాని నిల్పియుండవు. దీనిని స్ఫోటకము రాకమునుపే నేవించిన ఒక సంవత్సరమువరకు(పడి) మొదలైనవి ఏమియు నంటవు. స్ఫోటకము తగిలిన రోగిదగ్గరకు వ్యాధిలంతునని ఏలాటిభయము లేకుండా దరిశేరవచ్చును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. వివరములకు 4056

DAS GUPTA.
“SILVER SWEET”
Post Box No. 11428,
Calcutta.

ప్రకటన

అష్టాదశకుష్ఠురోగ నివారిణి

(గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు

రూ 500 లు బహుమానము)

(బతుకుపై రోకళ్ళుట్టించునదియు, సంఘమునుండి దూర మని జేయునదియు నగు యావీర్యమును కుష్ఠవ్యాధిని కా నియమును కఠినపర్యము వగయరా నిర్వహణలని లేక స్వలి మూల్యమున చిరకాలమున నిశ్చయము గావింపు నీయో రాజమే ప్రప్రథమముదని మాప్రాంతములవాడైనవలన ప్రఖ్యా తివడసి ప్రకటనావసరములేకున్నను పరివయ్యోగము ప్రోద్బలా తున కొద్దిరోజులే ప్రకటింపబడును. త్వరపడుడు. సర్వవ్యా యలకు మందు లివ్వబడును. వివరములకు క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

“మండలమునకు సరిపడు పెద్ద డబ్బా రూ 10-0-0. 30 రోజులకు సరిపడు చిన్నడబ్బా రూ 6-0-0.”

(ప్రాప్రయుటరు) వై. వెంకటరత్నం నాయుడు

8450 శ్రీరామాశ్రమం

గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు. (తూర్పు గోదావరి)

శ్రీకృష్ణావతార తత్త్వము

ఇది పురాణరాజములన్నింటినుండియు మహాభారతవారి సంకలనమునండియు శ్రీకృష్ణగళి సంగ్రహించి వరుసగా నుభ కైలిని వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంకలనములు లొలంగు నట్లు శాస్త్రీయసహధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రము లక్షై ముద్రింపబడును. 850 పుటలకుం దక్కువ గావుండక జక్కని తైండుచేయించి 3 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు ఛందాదారు లకు పీపీగాఁ బంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకు లుగాఁ బ్రకటింపబడుదురు. 1 నుండి 6 వఱకు సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి. 2208-1228

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
ప్రధానపండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నంబి జనవరి నెల 6 తేది శుక్రవారము

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.